

የዋና ዳይሬክተሩ መልዕክት



አቶ ፌጠነ ተሾመ

የኢትዮጵያ ሚቴዎሮሎጂካል ኢንስቲትዩት ዋና ዳይሬክተር እና
በዓለም የሚቴዎሮሎጂ ድርጅት አፍሪካ አህጉር ፕሬዝዳንት

በዓለማችን እየተከሰተ ያለው የአየር ጠባይ ለውጥ በሰውና ንብረት ላይ ተጽዕኖ እያሳደረ ይገኛል። በኢትዮጵያም እንደ ጎርፍና ድርቅ፣ አልፎ አልፎም ሰደድ እሳት የመሳሰሉት ጎጂ የተፈጥሮ ክስተቶች በተደጋጋሚነት እየተከሰቱ በተለያዩ ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ዘርፎች ላይ አሉታዊ ተጽዕኖ እያስከተሉ ናቸው። በመሆኑም እነዚህን ተጽዕኖዎች ለመቋቋም የሚቴዎሮሎጂውን ዘርፍ እና የቅድሚያ ማስጠንቀቂያ ስርዓቱን ማዘመን ቅድሚያ የሚሰጠው ተግባር በመሆኑ በሁሉም ባለድርሻ አካላት ዘንድ ተመሳሳይ ግንዛቤ እየተፈጠረ ነው።

የኢትዮጵያ ሚቴዎሮሎጂ ኢንስቲትዩት የደንበኞች ፍላጎትን መሠረት በማድረግ ከአጭር እስከ ረጅም ጊዜ ትንበያዎችንና ምክረ ሀሳቦችን በማዘጋጀት፣ እንዲሁም ከአየር ሁኔታና ጠባይ ጋር ተያያዥነት ያላቸውን የተፈጥሮ አደጋዎች አስቀድሞ በመተንበይ የተለያዩ ማህበራዊ እና ኢኮኖሚያዊ የልማት ሥራዎችን እያገዘ ይገኛል።

በተጨማሪም ኢንስቲትዩቱ የሚጠውን አገልግሎት ለማሻሻል ልዩ ልዩ የአሀዛዊ ትንበያ ሞዴሎች ላይ ሳይንሳዊ ትንታኔዎችን በማካሄድ እንዲሁም የሰው ሰራሽ አስተውሎት ዘዴን በመጠቀም የሚቲዎሮሎጂ ትንበያና ቅድመ-ማስጠንቀቂያ አገልግሎቶችን በወቅቱና በጥራት በማሰራጨት ዋነኛ ተልዕኮውን በመፈፀም ላይ ይገኛል።

በአገራችን በሶስቱም ወቅቶች መካከል በክረምት አብዛኛው የአገራችን ክፍሎች የዝናብ ወቅት ስለሆነ ህብረተሰቡ በመጨረሻው የክረምት ወቅት የሚኖረውን መደበኛ እና ከመደበኛ በላይ የዝናብ መጠንና ስርጭት ከግንዛቤ ውስጥ በማስገባት በወቅቱ የሚካሄደውን የግብርና እንቅስቃሴና ሌሎች ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ስራዎችን ከባለሙያዎች ጋር በመመካከር በአግባቡ ማከናወን ያስፈልጋል። በሌላ በኩል በሐምሌና ነሀሴ ወራቶች ላይ ከሚኖረው ተደጋጋሚነት ያለው ከባድ መጠን ያለው ዝናብ መኖር ጋር ተያይዞ የጎርፍ ተጋላጭ በሆኑት ረባዳማና የወንዝ እንዲሁም በከተሞች አካባቢ ቅጽበታዊ ጎርፍ እንዳይከሰት ከወዲሁ አስፈላጊውን ዝግጅትና የቅድመ-መከላከል ሥራዎችን በማከናወን ሊያደርስ የሚችለውን አሉታዊ ተፅዕኖ ለመቀነስ አስፈላጊው የጥንቃቄ ስራ ከወዲሁ መከናወን እንዳለበት ጥሪዬን አቀርባለሁ።

አመሰግናለሁ



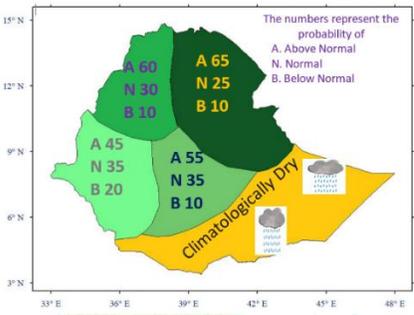
የአየር ጠባይ ትንበያ አገልግሎት ለተለያዩ ዞኖች

አፅዕኖት



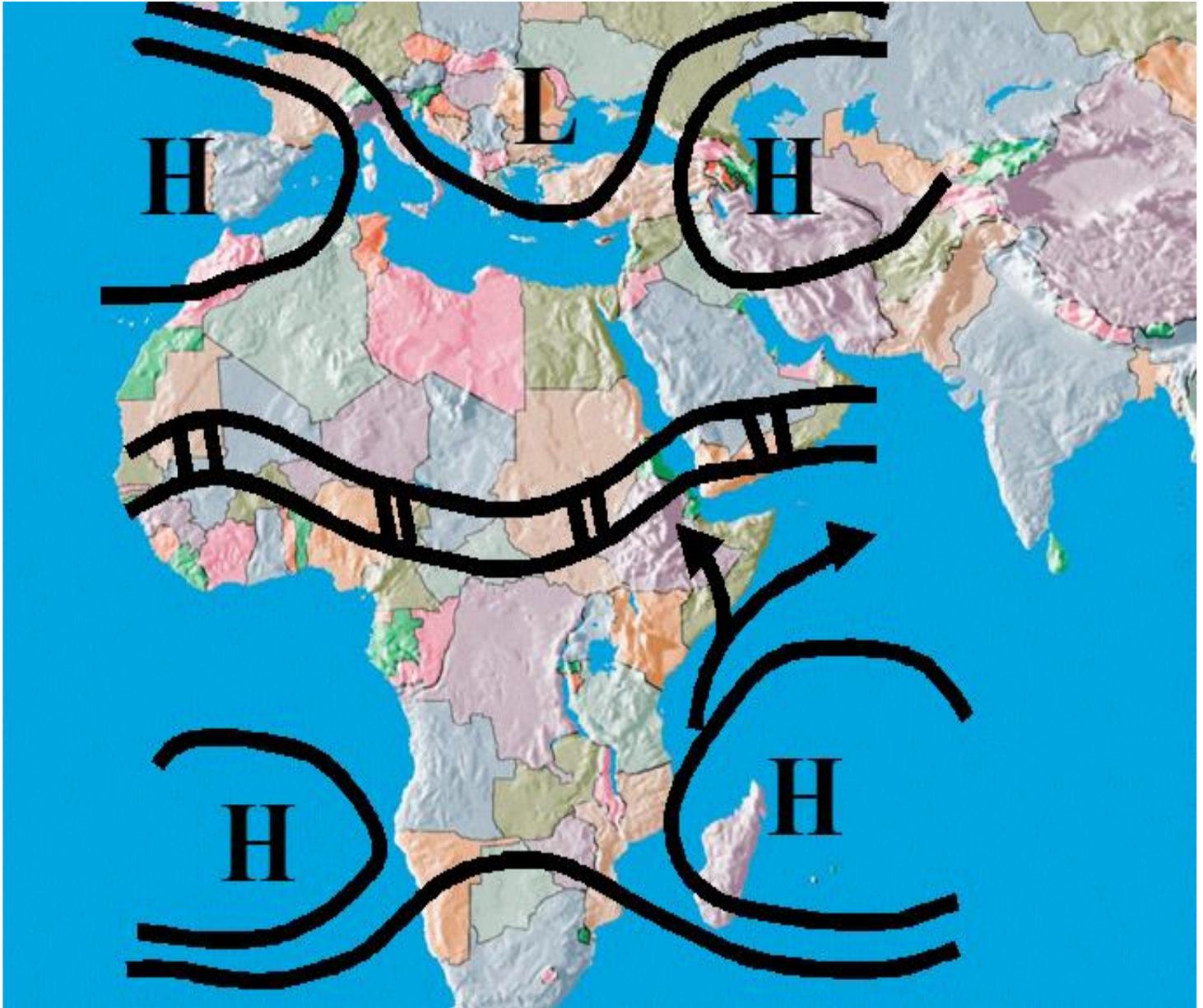
- በመደበኛ ሁኔታ በልግ ከፌብረዋሪ እስከ ሜይ ድረስ ያሉትን አራት ወራት የሚያጠቃልል ሲሆን፤ ለደቡብ እና ለደቡብ ምስራቅ የሀገሪቱ አካባቢዎች ዋናኛ የዝናብ ወቅታቸው ሲሆን፤ የመካከለኛው፣ የምስራቅና የሰሜን ምስራቅ አካባቢዎች ደግሞ ከክረምት ቀጥሎ ሁለተኛ የዝናብ ወቅታቸው ነው
- ባለፈው የበልግ ወቅት ዝናብ ሰጭ የሚታዩ ገጽታዎች ከፌብራሪ የሁለተኛው አስር ቀን ጀምሮ ከመጠናከራቸው ጋር ተያይዞ በተለይም በማርች፣ በኤፕሪልና ሜይ ወራት በመጠንም ሆነ በሥርጭት የተስፋፋ ዝናብ እንደነበር መረጃዎች ያሳያሉ።
- በተጨማሪም የበልግ ወቅት ዝናብ ተጠቃሚ የሆኑት የሀገሪቱ አካባቢዎች ላይ መደበኛና ከመደበኛው በላይ ዝናብ ያገኙ ሲሆን፤ በብዙ ቦታዎች ላይ ከባድ ዝናብ ተስተውሏል።
- በአጠቃላይ የዘንድሮው የበልግ ወቅት የዝናብ አጀማመር በደቡብምዕራብ መደበኛ ፈሩን ጠብቆ የገባ ሲሆን፤ በዋናነት በልግ ተጠቃሚ አካባቢዎች ላይ ከመደበኛ ፈሩን ዘግይቶ የገባ ቢሆንም፤ በአብዛኛዎቹ ሥፍራዎች ላይ የእርጥበት ቀናቶች የበዙበት በመሆኑ፤ በቂ የሆነ እርጥበት ለበልግ ዝናብ ተጠቃሚ አካባቢዎች የግብርና እንቅስቃሴና ተፋሰሶች ላይ አዎንታዊ ሚና ነበረው። በሌላ በኩል በአብዛኛው የሀገሪቱ አካባቢዎች ላይ የቀኑ ከፍተኛ ሙቀት ጨምሮ ተስተውሏል።
- ክረምት ማለት ከሰኔ እስከ መስከረም ያሉትን ወራት የሚያጠቃልል ሲሆን ለሰሜን፣ ሰሜን ምስራቅ፣ ሰሜን ምዕራብ፣ ምዕራብ፣ ደቡብ ምዕራብ፣ መካከለኛው እና ለምስራቅ የሀገራችን አካባቢዎች ዋናኛ የዝናብ ወቅታቸው ነው።
- ከዓመታዊው የዝናብ መጠንም እስከ 85 በመቶ የሚደርሰውን ይሸፋናል
- በመደበኛ ሁኔታ የዝናብ አጀማመርም ቀደም ብሎ በደቡብ ምዕራብ እና በምዕራብ የሀገራችን አካባቢዎች ላይ የሚጀምር ሲሆንና በአብዛኛው የክረምት ዝናብ ተጠቃሚዎች ደግሞ መደበኛ ፈሩን ተከትሎ ይጀምራል።
- በአሁኑ ወቅት በውሃ አካላትና በከባቢ አየር ውስጥ የተፈጠሩ እና የሚፈጠሩ የአየር ሁኔታ ክስተቶች ለክረምት 2017/18 ዓ.ም ምቹ ሁኔታ እንደፈረገው የተለያዩ አሃዳዊ የትንበያ መረጃዎች ያመለክታሉ። በመሆኑም በክረምት 2017/18 ዓ.ም፡-
 - በደቡብና ምስራቅ ትግራይ፣ ሰሜንና ደቡብ ወሎ ዞኖች፣ የአፋር ክልል ዞኖች እና ምስራቅ የሀገራችን አካባቢዎች ከመደበኛ በላይ ዝናብ ፣
 - የመካከለኛውና ምዕራብ ትግራይ ዞኖች፣ ምዕራብ አማራ እና የቤንሻንጉል ጉሙዝ ክልል ዞኖች ከመደበኛ በላይ፣
 - የምዕራብ ኦሮሚያ ዞኖች፣ የጋምቤላ ክልል ዞኖች እና የደቡብ ምዕራብ ኢትዮጵያ ክልል ዞኖች መደበኛና ከመደበኛ በላይ
 - በተጨማሪም የመካከለኛውና የደቡብ ኦሮሚያ ዞኖች መደበኛና ከመደበኛ በላይ ዝናብ ያገኛሉ
 - የክረምት የዝናብ አጀማመርም በደቡብ ምዕራብና በምዕራብ የሀገራችን አካባቢዎች ቀድሞ የሚጀምር ሲሆንና፣ በአብዛኛው አካባቢዎች ላይ ደግሞ መደበኛ ፈሩን ተከትሎ ይጀምራል።
 - በክረምት ወቅት ተከታታይነት ያላቸው የዝናብ ቀናት ይኖራሉ። የክረምቱ አወጣጥም በደቡብና ደቡብ ምዕራብ የሀገሪቱ አካባቢዎች የሚዘገይ ሲሆን ከአብዛኛው የክረምት ዝናብ ተጠቃሚዎች ላይ ደግሞ መደበኛ ፈሩን ተከትሎ ይወጣል።

የክረምት 2017/18 ዓ.ም ትንበያ



<https://www.ethiomet.gov.et>

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የኢትዮጵያ ሚቲዎሮሎጂ ኢንስቲትዩት
ወቅታዊ የአየር ጠባይ ትንበያ መጽሔት



የክረምት ወቅት አህጉራዊና ዓለም አቀፍ የሚቲዎሮሎጂ ገጽታዎች

እ.ኤ.አ 2025 የበልግ ወቅት የአየር ጠባይ ግምገማና
የ2025 የክረምት ወቅት የአየር ጠባይ አዝማሚያ

አድራሻ:- ስልክ: 0115538394 ፋክስ: 0115517066/6625292 ፖ.ሳ.ቁ:1090 አዲስ አበባ

ኢሜይል: emi@ethiomet.gov.et ድህረገጽ: www.ethiomet.gov.et

ይዘት

2025 የበልግ ወቅት የአየር ጠባይ ግምገማና የ2025 የክረምት ወቅት የአየር ጠባይ አዝማሚያ.... 1

አፅህዖት (Executive Summary)..... 1

ምዕራፍ አንድ 3

1. የ2025 የበልግ ወቅት የአየር ጠባይ ግምገማ 3

1.1 መግቢያ..... 3

1.2 የ2025 የበልግ ወቅት የአየር ጠባይ ግምገማ..... 3

1.2.2 የቀኑ ከፍተኛ የሙቀት መጠን ሁኔታ 4

1.2.3 በ2025 በልግ ወቅት የነበረው የአየር ጠባይ ከተተነበየው ጋር ሲነጻጸር 4

ምዕራፍ ሁለት 5

2. የ2025 በክረምት ወቅት የአየር ጠባይ አዝማሚያ..... 5

2.1 መግቢያ..... 5

2.2 የክረምት ወቅት የዝናብ አማካይ ገጽታ 6

2.3 የክረምት ወቅት የዝናብ ድርሻ 8

2.4 2025 የክረምት ወቅት የአየር ጠባይ ትንበያ..... 8

2.5. እ.ኤ.አ የ2025 የክረምት ወቅት በክልሎች የሚጠበቀው የአየር ጠባይ አዝማሚያ..... 10

ምዕራፍ ሶስት 21

3.1 2025 የበልግ ወቅት የነበረው የአየር ጠባይ በግብርና ስራ እንቅስቃሴ ላይ ያሳደረው ተፅዕኖ 21

3.2 በ2025 የበልግ ወቅት የነበረው የአየር ጠባይ በውሃው ዘርፍ ላይ ያሳደረው ተፅዕኖ 22

3.3 የበልግ 2025 ወቅት የአየር ጠባይ በጤናው ዘርፍ ላይ ያሳደረው ተፅዕኖ 22

ምዕራፍ አራት 24

4.1 በክረምት 2025 ወቅት የሚኖረው የአየር ጠባይ በግብርናው እንቅስቃሴ ላይ ሊያሳድር የሚችለው ተፅዕኖ 24

4.2 በክረምት 2025 ወቅት የሚጠበቀው የአየር ጠባይ በውሃው ዘርፍ እንቅስቃሴ ላይ ሊያሳድር የሚችለው ተፅዕኖ 26

4.3 በክረምት 2025 ወቅት የሚኖረው የአየር ጠባይ በጤናው ዘርፍ ላይ ሊያሳድር የሚችለው የተፅዕኖ 27

እ.ኤ.አ የ2025 የበልግ ወቅት የአየር ጠባይ ግምገማ

2025 የበልግ ወቅት የአየር ጠባይ ግምገማና የ2025 የክረምት ወቅት የአየር ጠባይ አዝማሚያ

አፅህፍት (Executive Summary)

በዚህ ጽሁፍ ውስጥ የ2025 በልግ የአየር ጠባይ ግምገማና የ2025 የክረምት ወቅት የአየር ጠባይ አዝማሚያ በጥልቀትና በዝርዝር ቀርቧል። ስለሆነም በጽሁፍ ውስጥ የተጠቀሱት ዓመታት እ.ኤ.አ ናቸው።

በመደበኛ ሁኔታ በልግ ከፌብሩዋሪ እስከ ሚያ መጨረሻ ድረስ ያሉትን ወራት የሚያካትት ሲሆን፤ በዚህ ወቅት የምስራቅ አማራ፣ አፋር፣ የትግራይ ደቡባዊና ምስራቃዊ አካባቢዎች፣ የደቡብ ኦሮሚያ፣ የደቡብ ኢትዮጵያ ክልል፣ የደቡብ ምዕራብ ኢትዮጵያ እንዲሁም የሲዳማ ክልል የበልግ ዝናብ ተጠቃሚዎች ሲሆኑ፤ በወቅቱ የሚገኘው ዝናብ ለበልግና ለክረምት ወቅት የእርሻ ስራዎችን ለማከናወን እንዲሁም ለውሃ አቅርቦት ይውላል። በሌላ በኩል ደግሞ በሶማሌ ክልል ደቡባዊ ኢጋማሽና፣ ከደቡብ ኦሮሚያ የጉጂና የቦረና አካባቢዎች በልግ ዋነኛ የዝናብ ወቅታቸው በመሆኑ፤ በዚህ ወቅት የሚጥለው ዝናብ ለእርሻ ሥራ፣ ለውሃ አቅርቦት እንዲሁም ለአርብቶ አደሩና ለከፊል አርብቶ አደሩ ለግጦሽ መኖር ከፍተኛ ጠቀሜታ አለው።

የኢትዮጵያ ሚቲዎሮሎጂ ኢንስቲትዩት በዓመት ሶስት ጊዜ የወቅት ትንበያዎችን በማዘጋጀት ለልዩ ልዩ ባለድርሻ አካላት ትንበያ እና ቅደመ ማስጠንቀቂያዎችን ይሰጣል። በዚህ መሰረትም ለበልግ 2025 የወቅት ትንበያ ተሰጥቶ እንደነበር የሚታወስ ሲሆን፤ በወቅቱ በተሰጠው ትንበያ መሠረት የበልግ ዝናብ ወቅታቸው ለሆኑት የደቡብ እና የደቡብ ምስራቅ የሀገሪቱ አካባቢዎች እንዲሁም ሁለተኛ የዝናብ ወቅታቸው ለሆኑት የመካከለኛው፣ የምስራቅና የሰሜን ምስራቅ የሀገሪቱ ክፍሎች ላይ ዝናቡ ከመደበኛ በላይ እንደሚሆን ትንበያ ተሰጥቶ ነበር። ባለፈው የበልግ ወቅት ዝናብ ሰጭ የሚቲዎሮሎጂ ገጽታዎች ከመጠናከራቸው ጋር ተያይዞ በተለይም በማርች እና በኤፕሪል ወራት በመጠንም ሆነ በሥርዓት የተስፋፋ ዝናብ ተስተውሏል በተጨማሪም በተለያዩ የሀገሪቱ አካባቢዎች ላይ ከባድ መጠን ያለው ዝናብ ተመዝግቧል። በፌብሩዋሪ ወር በመጀመሪያው እና በሁለተኛው አስር ቀናቶች በልግ ዋነኛ የዝናብ ወቅታቸው በሆኑት በደቡብ እና በደቡብ ምስራቅ እንዲሁም በልግ ሁለተኛ የዝናብ ወቅታቸው በሆኑት በመካከለኛው፣ በምስራቅ እና በሰሜን ምስራቅ በተጨማሪም በሽምጥ ሸለቆ እና አጎራባች አካባቢዎች በብዙ ቦታዎቻቸው ላይ

እ.ኤ.አ የ2025 የበልግ ወቅት የአየር ጠባይ ግምገማ

ከመካከለኛ እስከ ከባድ መጠን ያለው የዝናብ ስርጭት ነበራቸው። ይሁን እንጂ በሶስተኛው ዘመን ቀናት ደግሞ የዝናብ መጠንና ስርጭት የመቀነስ አዝማሚያ የታየበት ቢሆንም በልግ ዋነኛ የዝናብ ወቅታቸው በሆኑት ደቡብ እና ደቡብ ምስራቅ የሀገሪቱ አካባቢዎች ላይ የተሻለ የዝናብ ስርጭት ነበራቸው። በማርች፣ በኤፕሪልና በሜይ የመጀመሪያው አስር ቀን በልግ ዋነኛ እና ሁለተኛ የዝናብ ወቅታቸው በሆኑት በደቡብ እና በደቡብ ምስራቅ፣ በምስራቅ፣ በመካከለኛው እንዲሁም በምዕራብ እና በሰሜን ምዕራብ የሀገሪቱ አካባቢዎች ላይ ከነበረው ጠንካራ የደመና ክምችት ጋር ተያይዞ ከባድ መጠን ያለው ዝናብ ተመዝግቧል። በሌላ በኩል በበልግ 2025 ወቅት የቀኑ ከፍተኛ የሙቀት መጠን በምዕራብ፣ በሰሜን ምዕራብ፣ በጋምቤላ እና በደቡብ ምስራቅ የሀገሪቱ ክፍሎች ለብዙ ቀናቶች ከ37 ዲግሪ ሴልሽየስ በላይ ሆኖ ተመዝግቧል።

በአጠቃላይ ባለፈው የበልግ ወቅት በልግ ዋነኛ እና ሁለተኛ የዝናብ ወቅታቸው በሆኑት የደቡብ እና ደቡብ ምዕራብ እንዲሁም በልግ ሁለተኛ የዝናብ ወቅታቸው በሆኑት የመካከለኛው፣ ምስራቅ እና ሰሜን ምስራቅ የሀገሪቱ ክፍሎች በብዙ ቦታዎቻቸው ላይ ከመደበኛው በላይ ዝናብ ነበራቸው። በተጨማሪም በምዕራብ እና በሰሜን ምዕራብ የሀገሪቱ አካባቢዎች ላይ መደበኛ እና ከመደበኛ በላይ የዝናብ ስርጭት የነበራቸው ሲሆን፣ አልፎ አልፎ ከተጠናከሩ የደመና ሽፋን ጋር በተያያዘም በብዙ ስፍራዎቻቸው ላይ ከባድ መጠን ያለው ዝናብ ተመዝግቧል።

የክረምት ወቅት ከጁን እስከ ሴፕቴምበር ያሉትን ወራት የሚያካትት ሲሆን፣ በወቅቱ ከሚኖረው የዝናብ መጠን ከፍተኛውን ድርሻ የሚይዘው በጁላይና በኦገስት የሚጥለው ዝናብ ነው። በዚህ ወቅት ከፍተኛ መጠን ያለው የዝናብ መጠን የሚኖረው በደቡብ ምዕራብ፣ በምዕራብና በሰሜን ምዕራብ አካባቢዎች ላይ ነው።

በአሁኑ ጊዜ የትሮፒካል ፓስፊክ ውቅያኖስ የምስራቃዊውና የመካከለኛው ክፍል ከመደበኛው ጋር የተቀራረበ የባህር ወለል ሙቀት ላይ የሚገኝ ሲሆን፣ በቀጣዮቹ የክረምት ወራትም ከመደበኛው ጋር የተቀራረበ የባህር ወለል ሙቀት ቀጣይነት የመኖር ዕድል እስከ 74% ሊደርስ እንደሚችል የዳይናሚካልና የስታትስቲካል መረጃዎች ይጠቁማሉ። በተጨማሪም የደቡባዊው የህንድ የሜዲትራኒያን ባህር እና የአትላንቲክ ውቅያኖሶች የላይኛው የውሃ ወለል ሙቀት መሞቅ በክረምት ዝናብ መጠንና ስርጭት ላይ በአብዛኛው አዎንታዊ ሁኔታ እንደሚፈጥር ግንዛቤ ተወስዷል።

እ.ኤ.አ የ2025 የበልግ ወቅት የአየር ጠባይ ግምገማ

በተተነተኑና በተተነበዩ የውቅያኖስና የከባቢ አየር ክስተቶች ላይ ጥናት በማካሄድ የጥናቶቹ ውጤትም ለመጨመር ክረምት ለሚሰጠው የአየር ጠባይ ትንበያ በዋናነት ቀርቧል። በዚህም መሰረት የተካሄደው ትንታኔዎችንና የተለያዩ የአየር ጠባይ የትንበያ ሞዴል ውጤቶችን መሰረት በማድረግ በመጨመር ክረምት ወቅት በተለያዩ የሀገሪቱ ክፍሎች ላይ ሊኖር የሚችለው የዝናብ መጠንና ሥርጭት ላይ አዎንታዊና አሉታዊ ገጽታዎችን በሰፊው በመዳሰስ የወቅቱ ትንበያ እንደሚከተለው ተዘጋጅቷል።

ምዕራፍ አንድ

1. የ2025 የበልግ ወቅት የአየር ጠባይ ግምገማ

1.1 መግቢያ

በዚህ ጽሁፍ ውስጥ በ2025 የበልግ ወቅት በሀገሪቱ የተለያዩ አካባቢዎች ላይ የታየው የዝናብ እና የቀኑ ከፍተኛ የሙቀት መጠን በጊዜና በቦታ ሥርጭት አንጻር ተገምግሞ የቀረበ ሲሆን፤ በተለያዩ ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ እንቅስቃሴዎች ላይ ያሳደረው አሉታዊና አዎንታዊ ተፅዕኖን በተመለከተም ጠቅለል ባለ መልኩ ቀርቧል። ከዚህ በተጨማሪም በበልግ መግቢያ ላይ ለወቅቱ የተሰጠው የአየር ጠባይ አዝማሚያ ትክክለኛነትን ከመገምገም ጎን ለጎን በወቅቱ ከመደበኛው ሁኔታ ወጣ ባለ መልኩ በተከሰቱት የሚቲዎርሎጂ ክስተቶች ላይ ግምገማ ተደርጓል።

1.2 የ2025 የበልግ ወቅት የአየር ጠባይ ግምገማ

የዘንድሮው በልግ ወቅት ዝናብ ሰጭ የሚቲዎርሎጂ ገጽታዎች ከፌብሩዋሪ የሁለተኛው አስር ቀን ጀምሮ ከመጠናከራቸው ጋር ተያይዞ በተለይም በማርች፣ በኤፕሪልና ሜይ ወራት በመጠንም ሆነ በሥርጭት የተስፋፋ ዝናብ ነበራቸው። በተጨማሪም የበልግ ወቅት ዝናብ ተጠቃሚ የሆኑት የሀገሪቱ አካባቢዎች ላይ መደበኛና ከመደበኛው በላይ ዝናብ ያገኙ ሲሆን፤ በብዙ ቦታዎች ላይ ከባድ ዝናብ ተስተውሏል። ባለፈው የበልግ ወቅት በ200 የሀገሪቱ አካባቢዎች ላይ በ24 ሰዓት ውስጥ ከ30 ሚ.ሜ በላይ የሆነ ከባድ መጠን ያለው የዝናብ መጠን ነበራቸው። በተጨማሪም 20 ጣቢያዎችን ላይ አዲስ የዝናብ መጠን ተመዝግቧል። በአጠቃላይ የዘንድሮው የበልግ ወቅት የዝናቡ አጀማመር በደቡብ ምዕራብ መደበኛ ፈሩን ጠብቆ የገባ ሲሆን፤ በዋናነት በልግ ተጠቃሚ አካባቢዎች ላይ ከመደበኛ ፈሩ ዘግይቶ የገባ ቢሆንም፤ በአብዛኛዎቹ ሥፍራዎች ላይ የእርጥበት ቀናቶች የበዙበት በመሆኑ፤ በቂ የሆነ እርጥበት ለበልግ ዝናብ ተጠቃሚ

እ.ኤ.አ የ2025 የበልግ ወቅት የአየር ጠባይ ግምገማ

አካባቢዎች የግብርና እንቅስቃሴና ተፋሰሶች ላይ አዎንታዊ ሚና ነበረው። በሌላ በኩል በአብዛኛው የሀገሪቱ አካባቢዎች ላይ የቀኑ ከፍተኛ ሙቀት ጨምሮ ተስተውሏል።

የበልግ ወቅት ትንበያ በሚዘጋጅበት ወቅት በዋናነት ታሳቢ የተደረጉት የባህር ወለል ሙቀት (Sea sea surface temperature) የጥንካሬ መጠንና ሥርዓት ከመደበኛው ጋር ሲነጻጸር ከሚያሳየው ልዩነት (anomaly) እንዲሁም ከዚህ ጋር ተያይዞ የሚከሰቱትን የከባቢ አየር ክስተቶች (Atmospheric conditions) ከግንዛቤ ውስጥ በማስገባት ነበር። በመሆኑም ባለፉት የበልግ ወራት የትሮፒካል ፓስፊክ ውቅያኖስ የወሃ አካል ከመደበኛው ጋር የተቀራረበ (ENSO-Neutral) የተስተዋለበት ሲሆን፤ይህም ክስተት ለበልግ ዝናብ መጠናከር አዎንታዊ አስተዋጽኦ እንደነበረው ግንዛቤ ተወስኗል።

1.2.2 የቀኑ ከፍተኛ የሙቀት መጠን ሁኔታ

እንደምታወቀው የበልግ ወቅት መገለጫ ከሆኑት የአየር ሁኔታ ክስተቶች መካከል የቀኑ ከፍተኛ የሙቀት መጠን በቆላማ እና በብዙ የሀገሪቱ አካባቢዎች ላይ ከሌላ ወቅት በተለየ መልኩ የሚጨምርበት እና በተለይም በጋምቤላ ክልል ላይ የሰራ ሰዓት ሽግሽግ የሚደረግበት ወቅት ነው። ከዚህ ጋር በተያያዘም በዘንድሮ የበልግ ወቅት የቀኑ ከፍተኛ የሙቀት መጠን በተጠቀሱት ቦታ እና አካባቢዎች ላይ ጎልቶ የታየበት እና በተጨማሪም በመካከለኛው የሀገሪቱ ክፍሎችን ጨምሮ ለተወሰኑ ቀናት የቀኑ ከፍተኛ የሙቀት መጠን እንደነበር ከተሰበሰቡት የሚቲዎሮሎጂ መረጃዎች ለመገንዘብ ተችሏል።

1.2.3 በ2025 በልግ ወቅት የነበረው የአየር ጠባይ ከተተነበየው ጋር ሲነጻጸር

ለ2025 በልግ ወቅት በተሰጠው ትንበያ በተለይም የደቡብ አሮሚያ ዞኖች፣ የሲዳማ፣ የደቡብ ኢትዮጵያ ክልል እና የምዕራብ አጋማሽ ላይ የበልግ ወቅት ዝናብ በአብዛኛው መደበኛና ከመደበኛ በላይ እንደሚሆን፤ በሌላ በኩል የደቡብ ሶማሌ ክልል፣ የምስራቅ፣ የመካከለኛው እና የሰሜን ምስራቅ የሀገሪቱ ክፍሎች ላይ መደበኛና ከመደበኛ በታች የሆነ የዝናብ መጠን እንደሚያገኙ የበልግ ወቅት ከመጀመሩ በፊት መገለጹ የሚታወስ ነው።

በዚህም መሰረት በልግ ዋናና እና ሁለተኛ የዝናብ ወቅታቸው በሆኑት የደቡብ እና ደቡብ ምስራቅ በተጨማሪም በምስራቅ፣ በመካከለኛው እና በሰሜን ምስራቅ የሀገሪቱ ክፍሎች ላይ እንዲሁም በምዕራብ እና ሰሜን ምዕራብ አካባቢዎች ላይ ለወቅቱ የተሰጠው ትንበያ 75 ከመቶ ትክክል መሆኑን በተሰበሰቡት መረጃዎች ላይ ሳይንሳዊ ትንታኔ በማድረግ ለመገንዘብ ተችሏል (ካርታ 1ሐ) ።

እ.ኤ.አ የ2025 የክረምት ወቅት የአየር ጠባይ አዝማሚያ

ምዕራፍ ሁለት

2. የ2025 በክረምት ወቅት የአየር ጠባይ አዝማሚያ

2.1 መግቢያ

የክረምት ወቅት ከጁን እስከ ሴፕቴምበር ያሉትን ወራት የሚያካትት ሲሆን፤ በወቅቱ ከሚኖረው የዝናብ መጠን ከፍተኛውን ድርሻ የሚይዘው በጁላይና በኦገስት የሚጥለው ዝናብ ነው። በዚህ ወቅት ከፍተኛ መጠን ያለው የዝናብ መጠን የሚኖረው በደቡብ ምዕራብ፣ በመካከለኛው፣ በምዕራብና በሰሜን ምዕራብ አካባቢዎች ላይ ነው።

በመደበኛ ሁኔታ በሀገሪቱ ምዕራባዊ አጋማሽ ላይ የክረምት ዝናብ ከኤፕሪል ወር ጀምሮ መዝነብ የሚጀምር ሲሆን፤ በአወጣጥ ረገድ ደግሞ ከሰሜን ምዕራብ በሴፕቴምበር መጨረሻ እንዲሁም ከምዕራብና ከደቡብ ምዕራብ ከኖቬምበር አጋማሽ በኋላ ነው። የዝናቡ ሥርዓት ከወቅቱ መግቢያ ጀምሮ ቀስ በቀስ ከምዕራብ ወደ ሰሜን ከዚያም ወደ መካከለኛ፣ ምሥራቅና ሰሜን ምሥራቅ አቅጣጫ እየተስፋፋ የሚሄድ ሲሆን፤ በመካከለኛው ኢትዮጵያ ላይ በጁን ሁለተኛው ሳምንት እንዲሁም በምስራቅ የሀገሪቱ አካባቢዎች ላይ በጁን የመጨረሻ ሳምንት ወይም በጁላይ የመጀመሪያው ሳምንት ይጀምራል። የወቅቱ ዝናብ ሲወጣም ከዓመት ዓመት ከቦታ ቦታ ይለያያል። በዚህ ረገድም የወቅቱ ዝናብ ከሰሜን ምስራቅ በሴፕቴምበር የመጀመሪያው ሳምንት ላይ የሚወጣ ሲሆን፤ በመካከለኛውና በምስራቅ ኢትዮጵያ ላይ እስከ ሴፕቴምበር መጨረሻው ሳምንት ድረስ ይቆያል።

በመደበኛ ሁኔታ የክረምት ዝናብ በጥቅሉ ሲታይ የጋምቤላ፣ የምዕራብ ኦሮሚያና የደቡብ ምዕራብ ኢትዮጵያ ክልል፣ የቤንሻንጉል-ጉሙዝና የምዕራብ አማራ አካባቢዎች ከ800-1600 ሚ.ሜ የሚደርስ ዝናብ የሚያገኙ ሲሆን፤ የትግራይ፣ የምስራቅ አማራ፣ የመካከለኛውና የምሥራቅ ኦሮሚያ፣ የድሬዳዋ፣ የሶማሌ ሰሜናዊ ክፍልና የሐረር አካባቢዎች ደግሞ ከ400-800 ሚ.ሜ የሚደርስ ዝናብ ያገኛሉ። በአፋር የተለያዩ ሥፍራዎች ላይ ግን የዝናቡ መጠን ከ400 ሚ.ሜ ያነሰ ነው (ካርታ 2ሠ) ።

በደቡብ ኢትዮጵያ ክልል፣ በሶማሌ ደቡባዊ ክፍልና በቦረና ቆላማ አካባቢዎች ላይ የክረምቱ ዝናብ በጣም አነስተኛ ነው። በተለይም ለደቡብ ኢትዮጵያ ክልልና ለኦሮሚያ ደቡባዊ ዳርቻዎች እንዲሁም ለሶማሌ ደቡባዊ አጋማሽ አካባቢዎች ከክረምት ይልቅ የበልግና የበጋ ዝናብ ከፍተኛ ድርሻ ያለው ሲሆን፤ የክረምት ዝናብ ድርሻ ከ20%

እ.ኤ.አ የ2025 የክረምት ወቅት የአየር ጠባይ አዝማሚያ

አይበልጥም። በጋምቤላ፣ በምዕራብና መካከለኛው ኦሮሚያና በደቡብ ምዕራብ ኢትዮጵያ ክልል፣ በአማራ ምስራቃዊ አጋማሽ አካባቢዎች ደግሞ በክረምት ወቅት የሚጥለው ዝናብ የዓመቱን 60 እስከ 85% ያህል ይሸፍናል። የምስራቅ ኦሮሚያ በልግ አብቃይ አካባቢዎች፣ አፋር፣ የድሬዳዋ፣ የሐረሪና የሶማሌ ሰሜናዊ አጋማሽ አካባቢዎች የክረምት ዝናብ ከዓመቱ የዝናብ መጠን ጋር ሲነፃፀር 40 እስከ 60% ይሸፍናል። በአንፃሩ የቤኒሻንጉል-ጉሙዝ፣ የአማራና ትግራይ ምዕራባዊ አጋማሽ አካባቢዎች በአብዛኛው የክረምት ዝናብ ተጠቃሚ በመሆናቸው በዓመት ከሚያገኙት የዝናብ መጠን ጋር ሲነፃፀር ከ80% በላይ በመደበኛ ሁኔታ የሚያገኙ ሲሆን፣ በአብዛኛዎቹ ቀናት ዝናብ ያገኛሉ (ካርታ 2ሠ) ።

የክረምት ዝናብ መጠንና ስርጭት ከቦታ ቦታ የሚለያይ ሲሆን፣ የተስተካከለ ዝናብ መኖር በሀገሪቱ ለሚካሄዱት ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ስራዎች ጠቀሜታ አለው። ስለሆነም በዚህ ወቅት የሚኖረውን የአየር ጠባይ አዝማሚያ አዘጋጅቶ ለተጠቃሚዎች በቅድሚያ ማሰራጨት የኢኮኖሚያዊና የማህበራዊ ተግባራትን አስቀድሞ ለማቀድና በተገቢው ሁኔታ ለማከናወን ከፍተኛ ጠቀሜታ ያለው በመሆኑ፣ ይህ ለመጨመር ክረምት 2025 የአየር ጠባይ አዝማሚያ በሚከተለው መልክ ቀርቧል።

2.2 የክረምት ወቅት የዝናብ አማካይ ገጽታ

የክረምት ዝናብ በአጀማመሩም ሆነ በአወጣጥ ረገድ ወጥነት ያለው ከመሆኑም በተጨማሪ በመጠንና በስርጭት የተሻለ ባህሪ ያሳያል። በዚህም መሠረት በክረምት ወቅት በእያንዳንዱ ወር በመደበኛው ሁኔታ የሚኖረው የዝናብ ሁኔታን ማወቁ ለወቅቱ የተሰጠውን ትንበያ በጥንቃቄ ለመጠቀም ይረዳል።

በመደበኛ ሁኔታ ወቅታዊው የክረምት ዝናብ ቀደም ብሎ በምዕራብ አጋማሽ የሀገሪቱ ክፍሎች ላይ የሚጀምር ሲሆን፣ በሂደትም እየተጠናከሩ ከሚሄዱ ዝናብ ሰጭ የሚቲዎሮሎጂ ገጽታዎች ጋር ተያይዞ በጁን ወር ውስጥ የተቀሩትን የክረምት ዝናብ ተጠቃሚ አካባቢዎችን ያዳርሳል። በጁን በመደበኛው ሁኔታ የሚታየው የዝናብ መጠንና ስርጭት የተሻለ መልክ የሚኖረው ከወሩ ከመጨረሻዎቹ አስር ቀናት ጀምሮ ነው። በወሩ በመደበኛው ሁኔታ የሚጠበቀው አማካይ የዝናብ መጠን በደቡብ ምዕራብ፣ በምዕራብ እና ሰሜን ምዕራብ ስፍራዎች ላይ ከ100-300 ሚ.ሜ የሚደርስ ዝናብ ከ15-24 ቀናት ያህል ይዘንባል። ይሁንና በመካከለኛው፣ በምስራቅ እና በሰሜን ምስራቅ አካባቢዎች ላይ የወሩ አማካይ የዝናብ መጠን ከ30-100ሚ.ሜ (ካርታ 2ሀ) የሚደርስ ዝናብ ከ3-16 ቀናት ያህል ይዘንባል።

እ.ኤ.አ የ2025 የክረምት ወቅት የአየር ጠባይ አገማሚያ

በመደበኛ ሁኔታ በጁላይ ወር የክረምት ዝናብ በብዙ የሀገሪቱ የክረምት ዝናብ ተጠቃሚ አካባቢዎች ላይ እየተስፋፋ እና እየተጠናከረ የሚሄድበት ጊዜ ከመሆኑም በላይ በአንዳንድ ቦታዎች ላይ የተሻለ ዝናብ ይስተዋላል። በወሩ በመደበኛው ሁኔታ የሚጠበቀው አማካይ የዝናብ መጠን በደቡብ ምዕራብ፣ በምዕራብ እና በሰሜን ምዕራብ ስፍራዎች ላይ ከ200-500 ሚ.ሜ የሚደርስ ዝናብ ከ18-27 ቀናት ያህል ይዘንባል። በሌላ በኩል በመካከለኛው፣ በምስራቅ እና በሰሜን ምስራቅ አካባቢዎች ላይ የወሩ አማካይ የዝናብ መጠን ከ60-200 ሚ.ሜ (ካርታ 2 ለ) የሚደርስ ዝናብ ከ6-21 ቀናት ያህል ይዘንባል።

በመደበኛ ሁኔታ የኦገስት ወር ከተቀሩት የክረምት ወራት በተሻለ ሁኔታ ሁሉንም የክረምት ዝናብ ተጠቃሚ አካባቢዎችን አካቶ በመጠንም ሆነ በሥርጭት ከፍተኛ ደረጃ የሚደርስበት ወር ነው። ስለሆነም የወሩ አማካይ የዝናብ መጠን በምዕራብ አጋማሽ በአብዛኛው የሀገሪቱ ሥፋራዎች ላይ ከ200-400 ሚ.ሜ እና በአንዳንድ ሥፍራዎች ላይ ከ400 ሚ.ሜ በላይ ይደርሳል። በእነዚህ አካባቢዎች የዝናብ ቀናትም በዚያው መልክ የሚጨምር በመሆኑ ከ18-30 ለሚደርሱት ቀናት ዝናብ ይኖራል። በሌላ በኩል በምስራቅ፣ በሰሜን ምስራቅ እና በመካከለኛው ኢትዮጵያ አካባቢዎች ላይም ቢሆን የዝናቡ መጠንና ሥርጭት እየተስፋፋ የሚሄድ በመሆኑ ከ6-20 ቀናት ያህል እስከ 300 ሚ.ሜ (ካርታ 2ሐ) የሚደርስ ዝናብ በአማካይ ይኖራል ።

በመደበኛ ሁኔታ ሴፕቴምበር የክረምት የመጨረሻ ወር ከመሆኑ ጋር ተያይዞ የወቅቱ ዝናብ በብዙ የሀገሪቱ ክፍሎች ላይ እየቀነሰ የሚሄድ ሲሆን፣ በአንዳንድ ለረጅም ጊዜ ደረቅ ሆነው የሰነበቱት የደቡብና የደቡብ ምሥራቅ አካባቢዎች ሁለተኛ የዝናብ ወቅታቸውን ማግኘት ይጀምራሉ። በዚህም መሠረት በምዕራብ አጋማሽ የሀገሪቱ ሥፍራዎች ላይ ከ100-300 ሚ.ሜ ይደርሳል። በእነዚህ አካባቢዎች የዝናብ ቀናትም በዚያው መልክ የሚቀንስ በመሆኑ ከ12-23 ለሚደርሱት ቀናት ያህል ዝናብ ይኖራል። በሌላ በኩል በምስራቅ፣ በሰሜን ምስራቅ እና በመካከለኛው ኢትዮጵያ አካባቢዎች ላይም ቢሆን የዝናቡ መጠንና ሥርጭት እየቀነሰ የሚሄድ በመሆኑ ከ3-15 ቀናት ያህል ከ20-200 ሚ.ሜ የሚደርስ ዝናብ በአማካይ ይኖራል። የደቡብና የደቡብ ምስራቅ ስፍራዎች ላይ ዝናቡ በመጠንም ሆነ በሥርጭት የሚጨምር በመሆኑ 30-100 ሚ.ሜ (ካርታ መ) ከ3-12 ቀናት ይደርሳል።

በአጠቃላይ የክረምት ወቅት ዝናብ በአማካይ በሀገሪቱ የመኸር አብቃይ አካባቢዎች ላይ ከፍተኛ ድርሻ የሚኖረው ከሌሎች የሀገሪቱ ክፍሎች ይልቅ በሰሜን ምዕራብ፣

እ.ኤ.አ የ2025 የክረምት ወቅት የአየር ጠባይ አዝማሚያ

በምዕራብ እና በደቡብ ምዕራብ አካባቢዎች ላይ ሲሆን፤ ከ500-1200 እና በአንዳንድ ሥፍራዎች ላይ ከ1200 ሚ.ሜ በላይ ከ60-110 ቀናት ያህል ዝናብ ይደርሳል። በመካከለኛው፣ በምስራቅ እና በሰሜን ምስራቅ የሀገሪቱ ሥፍራዎች ላይ ከ200-800 ሚ.ሜ የሚደርስ ዝናብ ከ20-60 ቀናት ያህል ያገኛሉ። በተጨማሪም የደቡብና የደቡብ ምስራቅ አካባቢዎች እስከ 300 ሚ.ሜ (ካርታ 2 ሠ) የሚደርስ ዝናብ ከ10-30 ቀናት በአማካይ ያገኛሉ።

2.3 የክረምት ወቅት የዝናብ ድርሻ

በክረምት ወቅት ከደቡብ ኢትዮጵያ ክልል፣ ከደቡብ ኦሮሚያና ከሶማሌ ክልል ደቡባዊ አጋማሽ በስተቀር ለአብዛኛዎቹ የሀገሪቱ አካባቢዎች በመደበኛ ሁኔታ ዝናብ የሚያገኙበት እና ከዓመታዊ የዝናብ መጠኑም እስከ 85% ይሸፍናል። ለመጠቀስ ያህል በክረምት ወቅት የመኸር ዝናብ ተጠቃሚ በሆኑ የሀገሪቱ ስፍራዎች ላይ በአማካይ የሚኖረው የዝናብ መጠን በዓመት ውስጥ ማግኘት ከሚገባቸው ከ60%-80% በላይ የሚደርስ ሲሆን፤ በተቀሩት የደቡብና ደቡብ ምስራቅ የሀገሪቱ አካባቢዎች ደግሞ ከ11-30% ይደርሳል (ካርታ 3ሀ-መ)። ከጁን አጋማሽ በኋላ ቀስ በቀስ ዝናብ እየተስፋፋ በሚሄድባቸው የምዕራብና የሰሜን ምዕራብ ኢትዮጵያ አካባቢዎች ደግሞ የክረምቱ ዝናብ ድርሻ በአማካይ ከ81% በላይ ነው። ስለሆነም የክረምት ወቅት ዝናብ በሀገሪቱ የተለያዩ አካባቢዎች ለሚካሄዱ ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ እንቅስቃሴዎች በጣም አስፈላጊ በመሆኑ፤ ለክረምት ዝናብ ተጠቃሚ አካባቢዎች ለሚካሄዱት የእርሻ ሥራም ሆነ ለአርብቶ አደሩ ለውሃና ለግጦሽ አቅርቦት ከፍተኛ ጠቀሜታ አለው (ካርታ 3ሠ) ።

2.4 2025 የክረምት ወቅት የአየር ጠባይ ትንበያ

የክረምት ወቅት የአየር ጠባይ አዝማሚያ የተዘጋጀው አካባቢያዊ፣ አህጉራዊና ዓለም አቀፋዊ ተፅዕኖ ያላቸውን የውቅያኖሶች የሙቀት መጠን ለውጦችና ሌሎች የከባቢ አየር ገፅታዎችን መሠረት በማድረግ ነው። ይህም በቅድመ ክረምት የታዩትንና በቀጣዩ ክረምት የተተነበዩትን የውቅያኖሶች የሙቀት መጠን ለውጥና ሂደት እንዲሁም ሌሎች ወሳኝ የሆኑ የከባቢ አየር ገፅታዎችን አዝማሚያ ካለፉት ዓመታት ጋር አሃዛዊ ንጽጽር በማድረግ ነው። በዚህም መሰረት እ.ኤ.አ ከ1990 ጀምሮ እስከ ቅርብ ዓመት ከታዩት ክስተቶች ውስጥ ከዘንድሮው ጋር በይበልጥ የሚመሳሰሉትን ዓመታት (Analogue years) ተመርጠዋል። ስለሆነም የትሮፒካል ፓስፊክ ውቅያኖስ ምሥራቃዊ ክፍል የባህር ወለል የሙቀት መጠን ለውጥን፣ የአሃዛዊና ዳይናሚካል የሞዴል ትንበያዎችን መሰረት በማድረግ በይበልጥ

እ.ኤ.አ የ2025 የክረምት ወቅት የአየር ጠባይ አገማሚያ

ከመጨረሻው ክረምት ጋር ከፍተኛ መመሳሳል ሊኖራቸው ይችላል ተብለው ከተመረጡት ሁለት ዓመታት ውስጥ በቅደም ተከተል የተወሰዱት እ.ኤ.አ 2006 እና 2018 ናቸው። በእነዚህ ዓመታት በአሁኑ ጊዜ እየታየ ያለው የፓስፊክ ውቅያኖስ የባህር ወለል የሙቀት መጠን ከመደበኛው ጋር የተቀራረበ (ENSO Neutral) እንዲሁም የሰሜናዊ ህንድ ውቅያኖስ የባህር ወለል ሙቀት ከመደበኛው ጋር የተቀራረበ (Neutral IOD) ስር ሆኖ ሊቆይ እንደሚችል በሚቀጥለው የክረምት ወራትም እንደሚቀጥል የተስተዋለባቸው በመሆኑ በመጨረሻው ክረምት የሚጠበቀው የዝናብ መጠንና ስርጭት ከላይ ከተጠቀሱት ተመሳሳይ ዓመታት የዝናብ መጠንና ስርጭት ጋር በይበልጥ ተመሳሳይነት ሊኖረው እንደሚችል ግንዛቤ ተወስዷል። ከዚህም ሌላ በአሁኑ ወቅት እየታዩ ያሉትና በክረምት ወቅት የሚጠበቁትን የህንድና የአትላንቲክ ውቅያኖሶችን የሙቀት መጠን ለውጥ መረጃ ይህን ትንበያ ለማዘጋጀት ጥቅም ላይ ውሏል። በቅድመ ክረምትና ወደፊት ከህንድና ከአትላንቲክ ውቅያኖሶች ከፍተኛ የአየር ግፊቶች (High pressure cells) እንዲሁም ሌሎች የሚቲዎሮሎጂ ገጽታዎች ላይ ሳይንሳዊ ትንታኔ በማካሄድና ከግንዛቤ ውስጥ በማስገባት በተለያዩ የሀገሪቱ ክፍሎች ላይ በመጨረሻው ክረምት ወቅት የሚጠበቀው የዝናብ መጠንና ሥርጭትን አስመልክቶ ትንበያው ተዘጋጅቷል።

በአሁኑ ጊዜ የትሮፒካል ፓስፊክ ውቅያኖስ የምስራቃዊውና የመካከለኛው ክፍል ከመደበኛው ጋር የተቀራረበ የባህር ወለል ሙቀት ላይ የሚገኝ ሲሆን፤ በቀጣዮቹ የክረምት ወራትም ከመደበኛው ጋር የተቀራረበ የመቀዝቀዝ ሁኔታው ቀጣይነት የመኖር ዕድል እስከ 74% ሊደርስ እንደሚችል የዳይናሚካልና የስታቲካል መረጃዎች ይጠቁማሉ። በተጨማሪም የደቡባዊው የህንድ የሜዲትራኒያን ባህር እና የአትላንቲክ ውቅያኖሶች የላይኛው የውሃ ወለል ሙቀት መጠን በክረምት ዝናብ መጠንና ስርጭት ላይ በአብዛኛው አዎንታዊ ሁኔታ እንደሚፈጥር ግንዛቤ ተወስዷል።

በተተነተኑና በተተነበዩ የውቅያኖስና የከባቢ አየር ክስተቶች ላይ ጥናት በማካሄድ የጥናቶቹ ውጤትም ለመጨረሻው ክረምት ለሚሰጠው የአየር ጠባይ ትንበያ በዋናነት ቀርቧል። በዚህም መሰረት የተካሄደው ትንታኔዎችንና የተለያዩ የአየር ጠባይ የትንበያ ሞዴል ውጤቶችን መሰረት በማድረግ በመጨረሻው ክረምት ወቅት በተለያዩ የሀገሪቱ ክፍሎች ላይ ሊኖር የሚችለው የዝናብ መጠንና ሥርጭት ላይ አዎንታዊና አሉታዊ ገጽታዎችን በሰፊው በመዳሰስ የወቅቱ ትንበያ እንደሚከተለው ተዘጋጅቷል።

እ.ኤ.አ የ2025 የክረምት ወቅት የአየር ጠባይ አዝማሚያ

በሚቀጥለው የክረምት ወቅት የሚጠበቀውን የአየር ጠባይ ትንበያን ከግንዛቤ ውስጥ በማስገባትና የሚገኘውን የዝናብ መጠንና ስርጭት በአግባቡ በመጠቀም በግብርናው እንቅስቃሴ፣ በዉሃ ሃብት አስተዳደር እንዲሁም ለማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ሥራዎችን ከባለሙያዎች ጋር በመመካከር ማከናወን ያስፈልጋል። የወቅቱ ዝናብ አጀማመር በደቡብ ምዕራብና በምዕራብ የሀገራችን አካባቢዎች ቀድሞ የሚጀምር ሲሆንና፣ በአብዛኛው አካባቢዎች ላይ ደግሞ መደበኛ ፈሩን ተከትሎ ይጀምራል። በተጨማሪም በክረምት ወቅት ተከታታይነት ያላቸው የዝናብ ቀናት ይኖራሉ። የክረምቱ አወጣጥም በደቡብና ደቡብ ምዕራብ የሀገሪቱ አካባቢዎች የሚዘገይ ሲሆን ከአብዛኛው የክረምት ዝናብ ተጠቃሚዎች ላይ ደግሞ መደበኛ ፈሩን ተከትሎ እንደሚወጣ የትንበያ መረጃዎች ያሳያሉ።

2.5. እ.ኤ.አ የ2025 የክረምት ወቅት በክልሎች የሚጠበቀው የአየር ጠባይ

አዝማሚያ

2.5.1. አፋር

በመደበኛ ሁኔታ በጁን ከ5-25 ሚ.ሜ (ካርታ 2ሀ) በጁላይና በኦገስት የክልሉ ሰሜናዊ አጋማሽ ከ50-100 ሚ.ሜ ዝናብ ሲያገኝ ደቡባዊ ክፍሉ ደግሞ ከ100-150 ሚ.ሜ የሚደርስ ዝናብ ያገኛል (ካርታ 2 ለ እና ሐ)። ከሴፕቴምበር ጀምሮ የክልሉ አብዛኛው ክፍል በደረቅ የአየር ሁኔታ ተፅዕኖ ስር ይሆናል (ካርታ 2 መ)። በመሆኑም የወሩ አማካይ የዝናብ መጠን በክልሉ ምዕራብና ደቡባዊ አጋማሽ ላይ እስከ 50 ሚ.ሜ ይደርሳል። የክልሉ አብዛኛው ክፍል ከሀገሪቱ ዝናብ አጠር አካባቢዎች ውስጥ በዋናነት የሚመደብ ከመሆኑም በተጨማሪ በክረምት ወቅት በአማካይ ዝናብ የሚያገኝባቸው ቀናት ከሌሎች የሀገሪቱ አካባቢዎች በእጅጉ ያነሰ ነው።

በሚቀጥለው ክረምት አብዛኛው የክልሉ ዞኖች ከመደበኛ በላይ ዝናብ እንደሚያገኝ ይጠበቃል (ካርታ 4)። የዝናቡ አገባብን በተመለከተ መደበኛውን ጊዜ እንደሚከተልና በአወጣጥ ረገድም መደበኛውን ፈር ተከትሎ ይወጣል።

2.5.2. ትግራይ

በመደበኛ ሁኔታ በጁን የክልሉ ምዕራባዊ አጋማሽ ከ75-150 ሚ.ሜ የሚያገኝ ሲሆን፣ ምስራቃዊ የክልሉ አካባቢ ደግሞ ከ50 ሚ.ሜ ያነሰ ዝናብ ይኖረዋል (ካርታ 2ሀ)። በጁላይና በኦገስት በአማካይ በእያንዳንዱ ወራት ከ200-300 ሚ.ሜ ዝናብ ያገኛል (ካርታ

እ.ኤ.አ የ2025 የክረምት ወቅት የአየር ጠባይ አገማሚያ

2ለ እና ሐ)። በሴፕቴምበር የክረምቱ ዝናብ ከአብዛኛዎቹ የክልሉ አካባቢዎች የሚያቆም ቢሆንም፤ የክልሉ ምዕራባዊ አጋማሽ ግን በአማካይ ከ50-125 ሚ.ሜ የሚሆን ዝናብ ያገኛል (ካርታ 2መ)። በሚቀጥለው ክረምት በመጠን ረገድ የክልሉ ዞኖች ከመደበኛው በላይ ዝናብ እንደሚያገኙ ይጠበቃል (ካርታ 4)። የዝናቡ አገባብን በተመለከተ መደበኛውን ጊዜ እንደሚከተልና በአወጣጥ ረገድም መደበኛውን ፈር ተከትሎ እንሚወጣ ይጠበቃል።

2.5.3 አማራ

የክልሉ ምዕራባዊ አጋማሽ በመደበኛ ሁኔታ በጁን ከ150-250 ሚ.ሜ የምስራቃዊ አጋማሽ ደግሞ ከ50-100 ሚ.ሜ የሚደርስ ዝናብ ያገኛል (ካርታ 2ሀ)። በጁላይ የክልሉ አብዛኛው ክፍል ከ200-400 ሚ.ሜ የሚደርስ ዝናብ የሚኖረው ሲሆን፤ በክልሉ ምስራቃዊ ዳርቻዎች ላይ ግን የወሩ ዝናብ በአማካይ ከ150-200 ሚ.ሜ አይበልጥም (ካርታ 2ለ)። በአገስት በመላው የክልሉ አካባቢ ላይ ከ200-400 ሚ.ሜ (ካርታ 2ሐ) የሚደርስ ዝናብ ሲኖር፤ በሴፕቴምበር ግን የወቅቱ ዝናብ ከክልሉ ምስራቃዊ አጋማሽ ላይ በከፍተኛ መጠን የሚቀንስ በመሆኑ፤ መጠኑ ከ100 ሚ.ሜ ያነሰ ይሆናል። ነገር ግን የክልሉ ምዕራባዊ አጋማሽ በሴፕቴምበር ከ150-250 ሚ.ሜ የሚደርስ ዝናብ በመደበኛ ሁኔታ ይኖረዋል (ካርታ 2መ)።

በመጨረሻም ክረምት የክልሉ ዞኖች ከመደበኛው በላይ ዝናብ ያገኛል (ካርታ 4)። የዝናቡ አገባብን በተመለከተ ከመደበኛው ጊዜ ቀድሞ እንደሚገባ እና በአወጣጥ ረገድም በተወሰኑ ቀናት ዘግይቶ የመውጣት ሁኔታ ሊኖር ይችላል።

2.5.4. ቤንሻንጉል ጉሙዝ

በክልሉ በመደበኛው ሁኔታ የክረምት ዝናብ የሚጀምረው በሜይ የመጀመሪያው ሳምንት ነው። ከዚህም ሌላ ክልሉ በክረምት ወራት ከፍተኛ መጠን ያለው ዝናብ የሚያገኝ ክልል ነው። በሌላ በኩል ደግሞ የክልሉ ደቡባዊ አጋማሽ የክረምት ዝናብ በመደበኛው ሁኔታ የሚያቆመው በአክቶበር ነው። መደበኛውን የዝናብ መጠንና ሥርዓት በተመለከተ በክልሉ አብዛኛዎቹ አካባቢዎች ላይ በመደበኛ ሁኔታ በጁንና በሴፕቴምበር ከ200-300 ሚ.ሜ እንዲሁም በጁላይና በአገስት ደግሞ ከ300-400 ሚ.ሜ የሚደርስ ዝናብ ያገኛል (ካርታ 2ሀ-መ)። ይሁንና የክልሉ ምዕራባዊ ዳርቻዎች በአብዛኛው ከፍተኛ ሙቀት የሚስተዋልባቸውና ቆላማ በመሆኑ በነዚህ አካባቢዎች ላይ አልፎ አልፎ በአጭር ጊዜ

እ.ኤ.አ የ2025 የክረምት ወቅት የአየር ጠባይ አገማሚያ

ውስጥ ከባድ ዝናብ የሚጥል ቢሆንም፤ ከክልሉ ደጋማ ሥፍራዎች ያነሰ ዝናብ በአማካይ ያገኛሉ። በዝናብ ቀናት ረገድም ከአገራዊ የደጋማ አካባቢዎች ጋር ሲነጻጸር ያነሱ የዝናብ ቀናት አላቸው።

በመጨረሻ ክረምት የክልሉ ዞኖች መደበኛና ከመደበኛው በላይ ዝናብ ያገኛሉ (ካርታ 4)። የዝናቡ አገባብን በተመለከተ ከመደበኛው ጊዜ ቀድሞ እንደሚገባ እና በአወጣጥ ረገድም በተወሰኑ ቀናት ዘግይቶ የመውጣት ሁኔታ ሊኖር ይችላል።

2.5.5 ጋምቤላ

በመደበኛ ሁኔታ በበልግ ወቅት የመጨረሻዎቹ ወራት እና በክረምትም ዝናብ የሚያገኝ ክልል ሲሆን፤ በክረምት ወቅት የሚያገኘው ዝናብ በከፍተኛ መጠን ከመጨመሩም በላይ ያለማቋረጥ የሚዘንብበት ወቅት ነው። ይህም ሲባል በክልሉ ምዕራባዊ አጋማሽ በመደበኛው ሁኔታ ከሚስተዋለው ከፍተኛ ሙቀት ጋር ተያይዞ በምሥራቃዊ አጋማሽ የሚዘንበው የዝናብ መጠን የተስፋፋ መልክ አለው። ይህ በእንዲህ እንዳለ የወቅቱ ዝናብ በመደበኛ ሁኔታ የሚጀምረው ከኤፕሪል የመጨረሻ ሳምንት ጀምሮ ሲሆን፤ በክረምት ወራት የሚጥለው ዝናብ ደግሞ የተጠናከረ እና የተስፋፋ ነው። በአጠቃላይ የክልሉ አብዛኛው ክፍል በጁን እስከ 200 ሚ.ሜ (ካርታ 2ሀ)፤ በጁላይና በኦገስት ወራት ደግሞ ከ200-400 ሚ.ሜ የሚሆን ዝናብ ያገኛል (ካርታ 1ለ እና ሐ)። በሴፕቴምበር ደግሞ አብዛኛው የክልሉ አካባቢ ከ200-300 ሚ.ሜ ዝናብ ያገኛል (ካርታ 2መ)።

በመጨረሻ ክረምት የክልሉ ዞኖች መደበኛና ከመደበኛው በላይ ዝናብ ያገኛሉ (ካርታ 4)። የዝናቡ አገባብን በተመለከተ ከመደበኛውን ጊዜ ቀድሞ እንደሚገባ እና በአወጣጥ ረገድም በተወሰኑ ቀናት ዘግይቶ ይወጣል።

2.5.6 ኦሮሚያ

የኦሮሚያ ምዕራባዊ አጋማሽ በክረምት ወራት በመደበኛ ሁኔታ ከ200-400 ሚ.ሜ የሚደርስ ዝናብ ያገኛሉ። የመካከለኛው የክልሉ አካባቢም በጁላይና በኦገስት ወራት ተመሳሳይ መጠን ያለው ዝናብ በአማካይ ያገኛል። የምስራቅ ሸዋ፣ የሐረርጌ፣ የአርሲና የባሌ አካባቢዎች በየወሩ ከ100-200 ሚ.ሜ የሚደርስ ዝናብ የሚያገኙ ሲሆን፤ የቦረናና የጉጂ ዞኖች ከሴፕቴምበር ጀምሮ ቀስ በቀስ ዝናብ ማግኘት ይጀምራሉ (ካርታ 2ሀ- መ) ።

በመሆኑም የዘንድሮው የክረምት ዝናብ በክልሉ ምዕራባዊ አጋማሽ አካባቢዎች ከመደበኛው ጊዜ ቀድሞ እንደሚገባ እና በአወጣጥ ረገድም በተወሰኑ ቀናት ዘግይቶ የመውጣት ሁኔታ ሊኖር ይችላል። በቀሪዎቹ የክልሉ ምሥራቃዊ አጋማሽና በመካከለኛው

እ.ኤ.አ የ2025 የክረምት ወቅት የአየር ጠባይ አገማሚያ

ቦታዎች ላይ የወቅቱ ዝናብ ከመደበኛው ጋር በተቀራረበ ጊዜ እንደሚጀምር የሚጠበቅ ሲሆን፤ በአወጣጥ ረገድም መደበኛውን ፈር ተከትሎ እንደሚወጣ ይጠበቃል።

በሚቀጥለው ክረምት የምዕራብ ኦሮሚያ፣ የመካከለኛው እና የደቡብ ኦሮሚያ አካባቢዎች በአብዛኛው መደበኛና ከመደበኛ በላይ፤ የምስራቅ ኦሮሚያ ደግሞ በአብዛኛው ከመደበኛ በላይ ዝናብ ይኖራቸዋል (ካርታ 4) ።

2.5.7 አዲስ አበባ

በአዲስ አበባ የክረምት ወቅት በጁን ሁለተኛ ሳምንት የሚጀምር ሲሆን፤ ከሴፕቴምበር መጨረሻ ሳምንት ጀምሮ ቀስ በቀስ እየቀነሰ በመሄድ በወሩ መጨረሻ ዝናቡ ይቋረጣል። በአዲስ አበባና አካባቢው በጁን እና በሴፕቴምበር ከ100-200 ሚ.ሜ፤ በጁላይና በኦገስት ከ200-300 ሚ.ሜ እንዲሁም ዝናብ በአማካይ ይኖራል (ካርታ 2ሀ- መ) ።

መጨረሻው የክረምት ወቅት በአዲስ አበባ መደበኛውን ፈር ተከትሎ እንደሚጀምር የሚጠበቅ ሲሆን፤ በአወጣጥ ረገድም በመደበኛው የመውጫ ጊዜ ሊወጣ ይችላል። በተጨማሪም የዝናብ መጠኑ መደበኛና ከመደበኛ በላይ እንደሚሆን የሚጠበቅ ሲሆን፤ አልፎ አልፎም ከበድ ያለ ዝናብ ይኖራል (ካርታ 4) ።

2.5.8 ደቡብ ኢትዮጵያ ክልል

የክረምት ወቅት ለክልሉ ሰሜናዊ አጋማሽ የዝናብ ወቅት ሲሆን፤ የደቡባዊ አጋማሽ አካባቢዎች ግን በመደበኛ ሁኔታ ዝናብ አያገኙም። የክረምቱ ዝናብ በክልሉ የሚጀምረው በጁን የመጀመሪያው ሳምንት ነው። በአወጣጥ ረገድ ደግሞ ከሴፕቴምበር የመጀመሪያ ሳምንት በኋላ የሚያቆም ሲሆን፤ የክልሉ ሰሜናዊ አጋማሽ በጁን፣ በጁላይና በሴፕቴምበር እስከ 200 ሚ.ሜ የሚደርስ ዝናብ የሚያገኝ ሲሆን፤ በኦገስት ደግሞ እስከ 300 ሚ.ሜ የሚደርስ ዝናብ ያገኛል። ይሁንና የደቡብና ደቡብ ምሥራቅ አካባቢዎች በሴፕቴምበር አነስተኛ ዝናብ ማግኘት የሚጀምሩ ሲሆን፤ መጠኑም እስከ 60 ሚ.ሜ ይደርሳል (ካርታ 2ሀ- መ)። በመጨረሻው የክረምት ወቅት የክልሉ ሰሜናዊ አጋማሽ መደበኛውን ፈር ተከትሎ እንደሚጀምር የሚጠበቅ ሲሆን፤ በአወጣጥ ረገድም በተመሳሳይ መደበኛውን ፈር ተከትሎ ይወጣል። በተጨማሪም የዝናብ መጠኑ መደበኛና ከመደበኛ በላይ እንደሚሆን የሚጠበቅ ሲሆን፤ አልፎ አልፎም ከበድ ያለ ዝናብ ሊኖር ይችላል (ካርታ 4) ።

እ.ኤ.አ የ2025 የክረምት ወቅት የአየር ጠባይ አገማሚያ

2.5.9. ማዕከላዊ ኢትዮጵያ

የክረምት ዝናብ በጁን ሁለተኛ ሳምንት የሚጀምር ሲሆን፤ ከሴፕቴምበር መጨረሻ ሳምንት ጀምሮ ቀስ በቀስ እየቀነሰ በመሄድ በወሩ መጨረሻ ዝናቡ ይቋረጣል። በክልሉ በጁን እና በሴፕቴምበር ከ100-200 ሚ.ሜ እንዲሁም በጁላይና በኦገስት ከ200-300ሚ.ሜ ዝናብ በአማካይ ይኖራል (ካርታ 2ሀ- መ)።

በመጨረሻ የክረምት ወቅት በማዕከላዊ ኢትዮጵያ መደበኛውን ፈር ተከትሎ እንደሚጀምር የሚጠበቅ ሲሆን፤ በአወጣጥ ረገድም በተመሳሳይ መደበኛውን ፈር ተከትሎ ይወጣል። በተጨማሪም የዝናብ መጠኑ መደበኛና ከመደበኛ በላይ እንደሚሆን የሚጠበቅ ሲሆን፤ አልፎ አልፎም ከበድ ያለ ዝናብ ሊኖር ይችላል (ካርታ 4) ።

2.5.10. የደቡብ ምዕራብ ኢትዮጵያ

የክልሉ የሰሜን አጋማሽና ምዕራባዊ ክፍሎች ከበልግ እስከ ክረምት ወቅት የተሻለ ዝናብ ያለማቋረጥ የሚያገኙ ሲሆን፤ የክረምት ዝናብ አጀማመር ብዙውን ጊዜ ከበልግ ጋር የሚያያዝ ቢሆንም፤ የተስፋፋ መልክ የሚይዘው ግን ከጁን ጀምሮ ነው። በመሆኑም ክልሉ በጁንና በሴፕቴምበር ከ100-300 ሚ.ሜ የሚደርስ እንዲሁም በጁላይና በኦገስት ወራት ደግሞ ከ200-400 ሚ.ሜ የሚደርስ ዝናብ በአማካይ ያገኛሉ (ካርታ 2ሀ- መ) ።

በመጨረሻ ክረምት አብዛኛው የክልሉ ዞኖች መደበኛና ከመደበኛ በላይ ዝናብ እንደሚያገኙ ይጠበቃል (ካርታ 4)። የዝናቡ አገባብን በተመለከተ ከመደበኛው ጊዜ ቀድሞ እንደሚገባ እና በአወጣጥ ረገድም በተወሰኑ ቀናት ይዘገያል።

2.5.11. ሲዳማ

በክልሉ በሚገኙ ስፍራዎች በጁንና በሴፕቴምበር ከ100-200 ሚ.ሜ የሚደርስ እንዲሁም በጁላይና በኦገስት ወራት ደግሞ ከ200-300 ሚ.ሜ የሚደርስ ዝናብ በአማካይ ያገኛሉ (ካርታ 2ሀ- መ) ።

በመጨረሻ ክረምት የክልሉ ዞኖች መደበኛና ከመደበኛ በላይ ዝናብ እንደሚያገኙ ይጠበቃል (ካርታ 4)። የወቅቱ ዝናብ አጀማመርም በአብዛኛው መደበኛውን ፈር የተከተለ እንደሚሆንና በአወጣጥ ረገድም መደበኛውን ፈር የተከተለ እንደሚሆን ይጠበቃል።

እ.ኤ.አ የ2025 የክረምት ወቅት የአየር ጠባይ አገማሚያ

2.5.12. ሰማሌ

የክረምት ወቅት ለክልሉ ሰሜናዊ አጋማሽ ዋና የዝናብ ወቅት ሲሆን፤ ደቡባዊ አጋማሽ አካባቢዎች ግን ደረቅ ሆነው ይቆያሉ። የክረምቱ ዝናብ በክልሉ የሚጀምረው በጁላይ የመጀመሪያው ሳምንት ነው። በአወጣጥ ረገድ ደግሞ ከሴፕቴምበር የመጀመሪያ ሳምንት በኋላ የሚያቆም ሲሆን፤ ከመካከለኛው የክልሉ አካባቢ ደግሞ በወሩ መጨረሻ ላይ ነው። በዚህም መሠረት ከክልሉ የክረምት ዝናብ ተጠቃሚ አካባቢዎች መካከል የተሻለ ዝናብ የሚያገኘው የጅግጅጋ አካባቢ ሲሆን፤ በቀሪዎቹ ስፍራዎች ላይ የክረምቱ ዝናብ አነስተኛ ነው። የክልሉ የፋፈን ዞን አጋማሽ በጁላይና በሴፕቴምበር ከ60-200 ሚ.ሜ የሚሆን ዝናብ የሚያገኝ ሲሆን፤ በአገስት ደግሞ 100 እስከ 300 ሚ.ሜ የሚደርስ ዝናብ ያገኛል። የክልሉ ደቡባዊ አጋማሽ ሰሜናዊ ክፍሉ በሴፕቴምበር መጠነኛ ዝናብ ማግኘት የሚጀምርበት ጊዜ ሲሆን፤ መጠኑም እስከ 60 ሚ.ሜ ይደርሳል። ይሁንና የደቡብና ደቡብ ምሥራቅ አካባቢዎች በሴፕቴምበር አነስተኛ ዝናብ ማግኘት የሚጀምሩ ሲሆን፤ መጠኑ ከ30 ሚ.ሜ አይበልጥም (ካርታ 2ሀ- መ)።

የዘንድሮው ክረምት በክልሉ የክረምት ዝናብ ተጠቃሚ አካባቢዎች ላይ በመደበኛው ጊዜ የሚጀምር ሲሆን፤ በአወጣጥ ረገድም መደበኛውን ፈር ተከትሎ ይወጣል። በመጠን ረገድ የሲቲ፣ የፋፈንና የኤረር ዞኖች ከመደበኛ በላይ ዝናብ እንደሚያገኙ ይጠበቃል (ካርታ 4) ። በተጨማሪም ከሚጠናከሩ የሚቲዎሮሎጂ ክስተቶች በጁን እና በሴፕቴምበር ወር በክልሉ አንዳንድ ደቡባዊ ቆላማ ስፍራዎች ላይ ዝናብ እንደሚኖር ይጠበቃል።

2.5.13 ድሬዳዋ

በድሬዳዋ የክረምት ዝናብ በጁላይ መጀመሪያ ሳምንት የሚጀምር ሲሆን፤ እስከ ሴፕቴምበር አጋማሽ ድረስ በመደበኛው ሁኔታ ይቀጥላል። በዚህ አካባቢ የክረምት ዝናብ ከፍተኛ ያለመስተካከል ባህሪ የሚያሳይ በመሆኑ፤ ከዓመት ዓመት የሚዘንበው የዝናብ መጠን ተለዋዋጭነት ያሳያል። የድሬዳዋ አካባቢ አብዛኛው ክፍል በክረምት ወራት ከ100-200 ሚ.ሜ ዝናብ በአማካይ ያገኛል (ካርታ 2ሀ- መ)። ከዚህም ሌላ በአካባቢው ላይ አልፎ አልፎ ለአጭር ጊዜ የሚጥለው ከባድ ዝናብ ቅፅበታዊ ጎርፍ የማስከተል አቅም አለው።

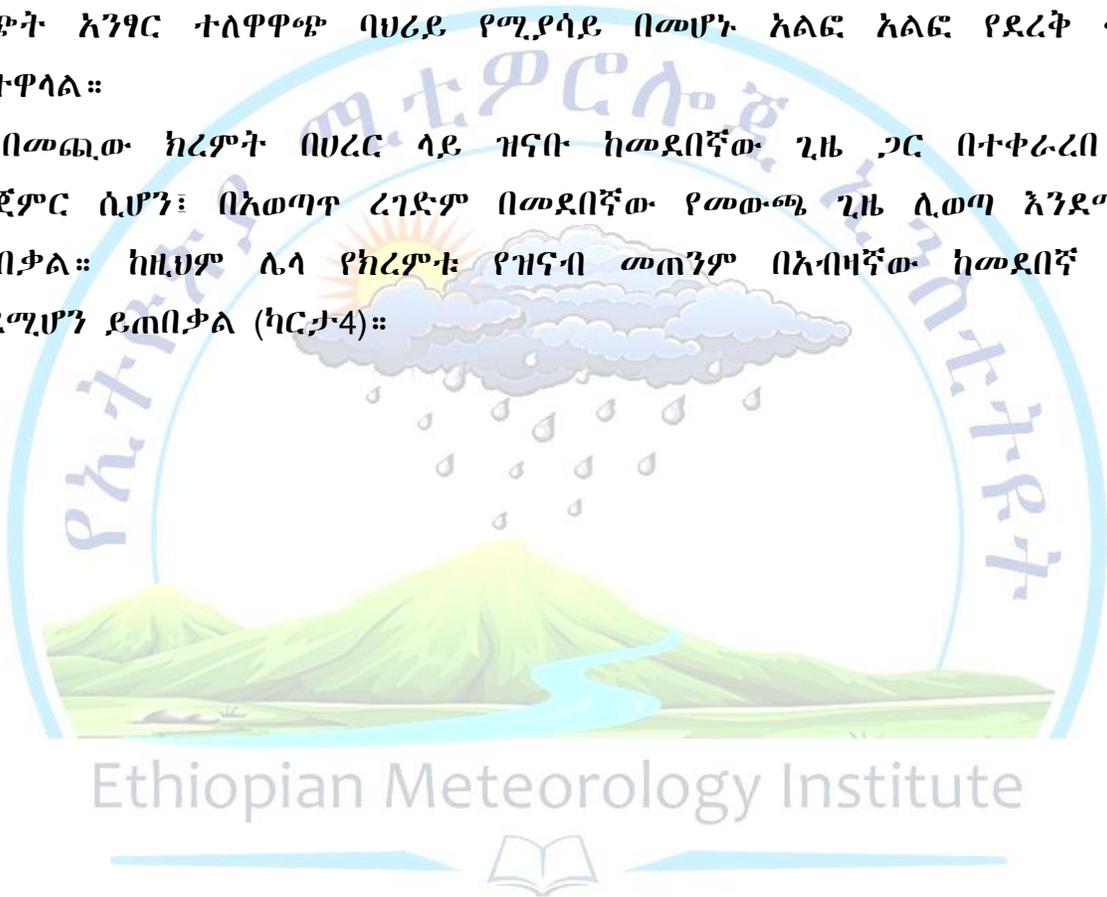
በመጨረሻ ክረምት በድሬዳዋና አካባቢው ላይ ዝናቡ ከመደበኛው ጊዜ ጋር በተቀራረበ ጊዜ የሚጀምር ሲሆን፤ በአወጣጥ ረገድም በመደበኛው የመውጫ ጊዜ ይወጣል። ከዚህም ሌላ የክረምቱ የዝናብ መጠንም በአብዛኛው ከመደበኛ በላይ እንደሚሆን ይጠበቃል (ካርታ 4) ።

እ.ኤ.አ የ2025 የክረምት ወቅት የአየር ጠባይ አገማሚያ

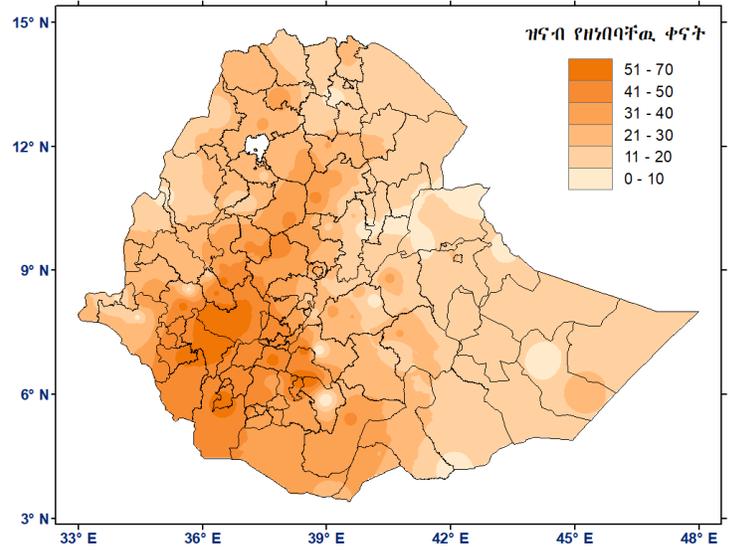
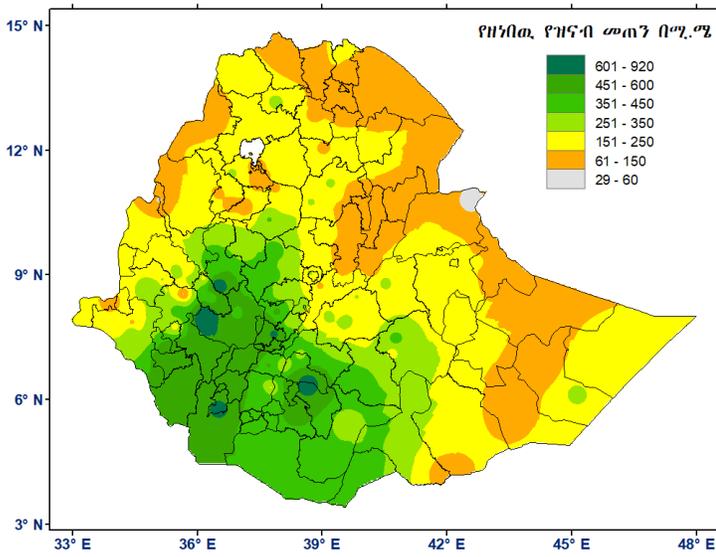
2.5.14. ሐረሪ

የሐረሪ ክልል በክረምት ወቅት ከፍተኛ መጠን ያለው ዝናብ ከሚያገኙት ጋር የሚመደብ ሲሆን፤ ብዙውን ጊዜ የወቅቱ ዝናብ ከጁላይ ሁለተኛው ሳምንት በመጀመር እስከ ሴፕቴምበር መጨረሻ ሳምንት ድረስ ቀጥሎ ይታያል። በክልሉ የተሻለ መጠንና ስርጭት ያለው ዝናብ የሚታየው በጁላይና በኦገስት ወራት ነው። በዚህም መሠረት በየወሩ በክልሉ በመደበኛ ሁኔታ የሚኖረው ዝናብ የተለያየ ቢሆንም፤ በጥቅሉ ግን ከ100-200 ሚ.ሜ ይደርሳል (ካርታ 2ሀ- መ)። በክልሉ ላይ የክረምቱ ዝናብ በቦታና በጊዜ ስርጭት አንፃር ተለዋዋጭ ባህሪ ያሳይ በመሆኑ አልፎ አልፎ የደረቅ ቀናት ይስተዋላል።

በመጨረሻው ክረምት በሀረር ላይ ዝናቡ ከመደበኛው ጊዜ ጋር በተቀራረበ ጊዜ የሚጀምር ሲሆን፤ በአወጣጥ ረገድም በመደበኛው የመውጫ ጊዜ ለወጣ እንደሚችል ይጠበቃል። ከዚህም ሌላ የክረምቱ የዝናብ መጠንም በአብዛኛው ከመደበኛ በላይ እንደሚሆን ይጠበቃል (ካርታ4)።

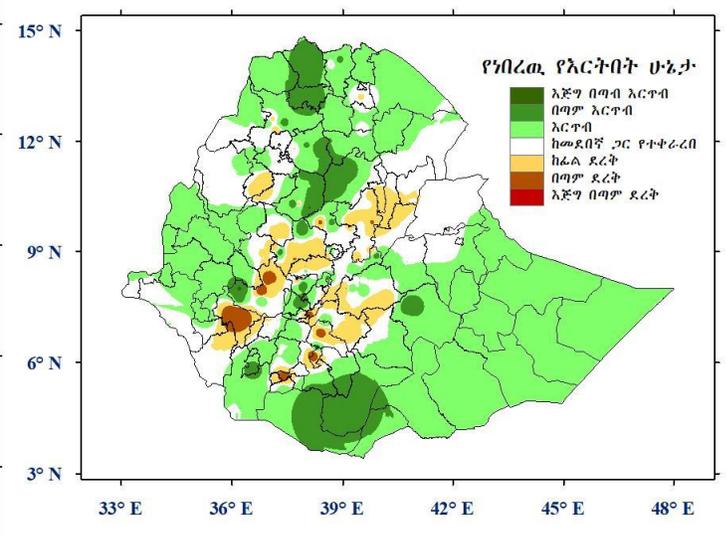
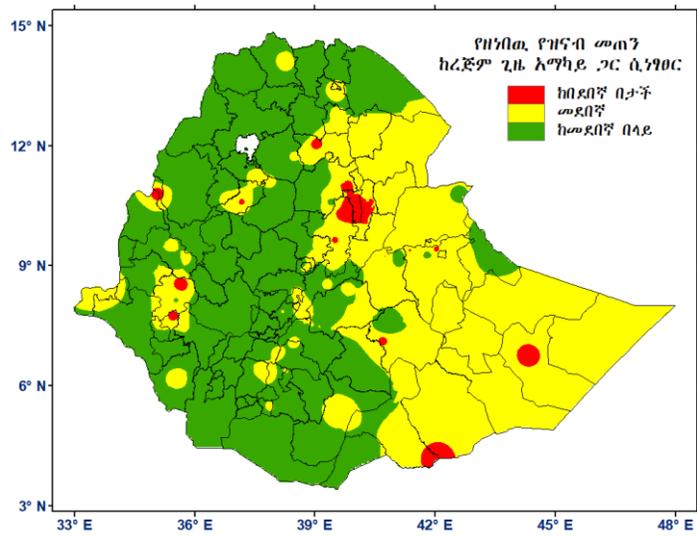


እ.ኤ.አ የ2025 የበልግ ወቅት የአየር ጠባይ ግምገማ



ካርታ 10. እ.ኤ.አ 2025 በልግ ወቅት የነበረው የዝናብ መጠን በሚ.ሜ

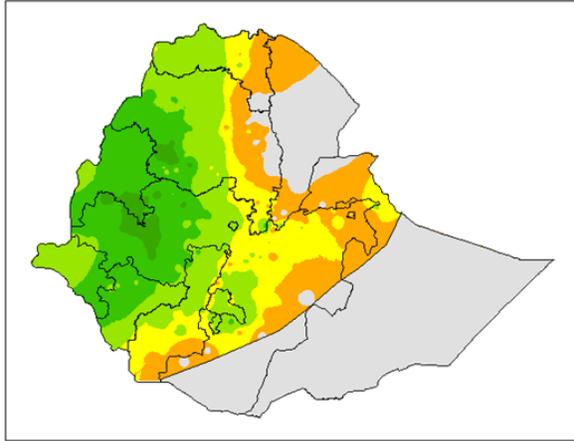
ካርታ 10. እ.ኤ.አ 2025 በልግ ወቅት ዝናብ የዘነበባቸው



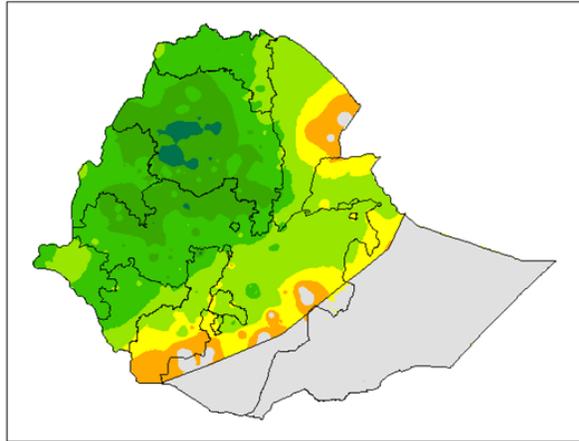
ካርታ10ሐ. እ.ኤ.አ 2025 በልግ ወቅት የነበረው የዝናብ መጠን ከመደበኛው ጋር በመቶኛ ሲነፃፀር

ካርታ10መ. እ.ኤ.አ 2025 በልግ ወቅት የነበረው የእርጥበት ሁኔታ

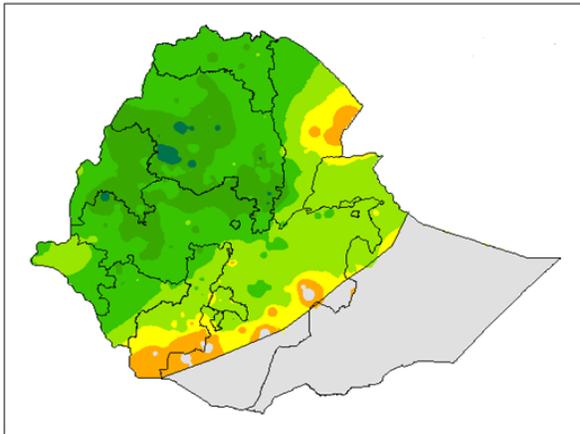
የክረምት ወቅት የረጅም ጊዜ አማካይ የዝናብ መጠን



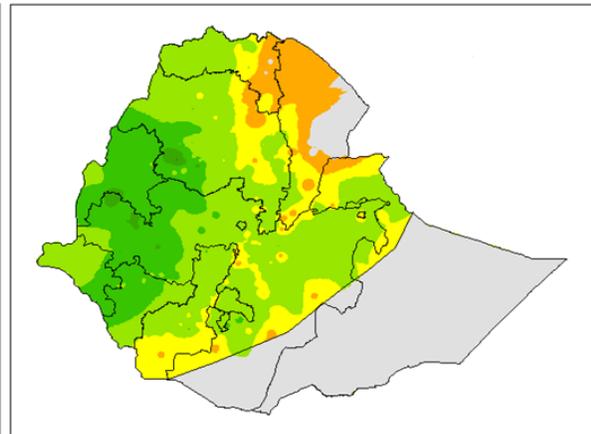
ክርታ 20 የጁን አማካይ የዝናብ መጠን (በሚ.ሜ)



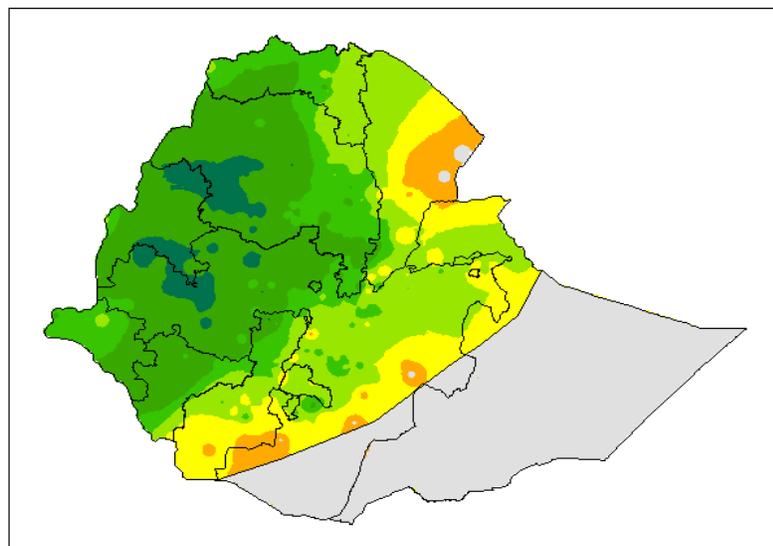
ክርታ 21 የጁላይ አማካይ የዝናብ መጠን (በሚ.ሜ)



ክርታ 22 የኦገስት አማካይ የዝናብ መጠን (በሚ.ሜ)

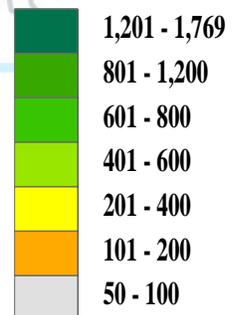


ክርታ 23 የሴፕቴምበር አማካይ የዝናብ መጠን (በሚ.ሜ)

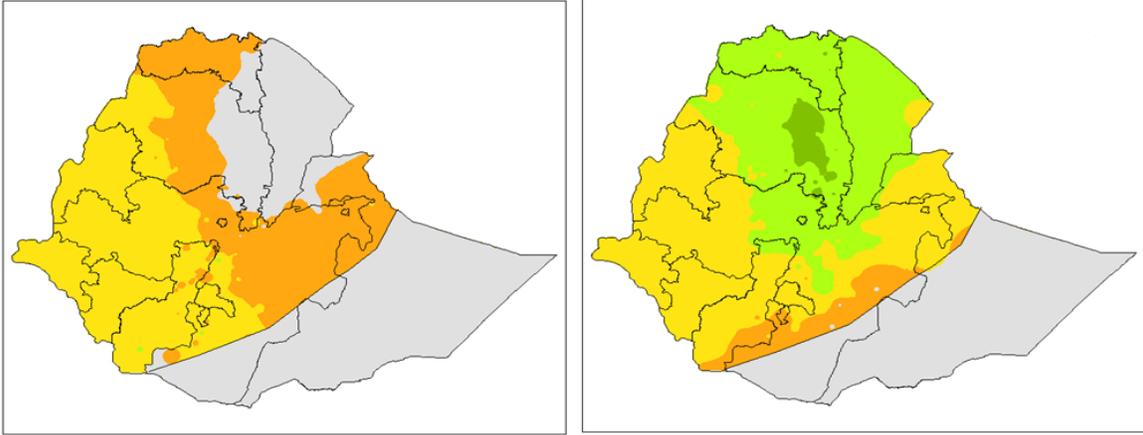


ክርታ 24 የክረምት ወቅት የረጅም ጊዜ አማካይ የዝናብ መጠን

አማካይ የዝናብ መጠን (በ ሚ.ሜ)

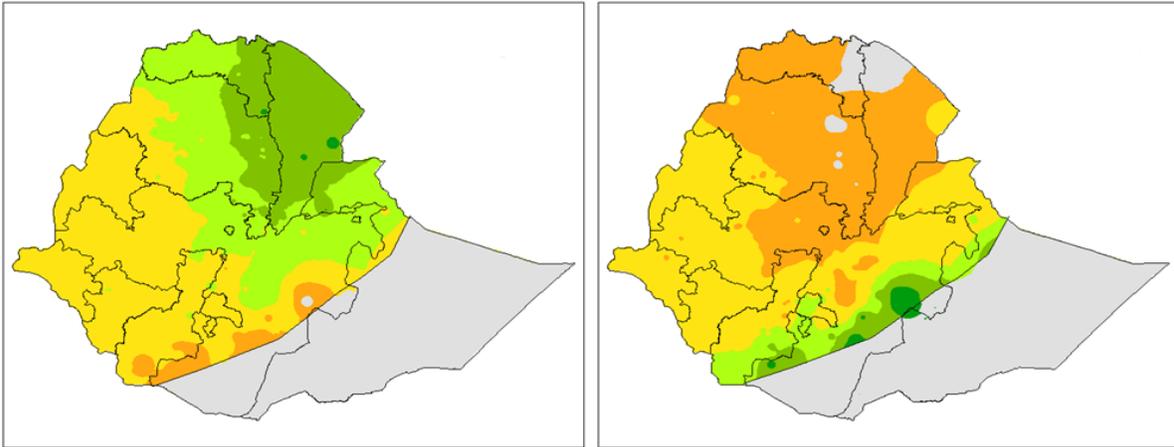


የክረምት ወቅት የረጅም ጊዜ አማካይ የዝናብ ድርሻ



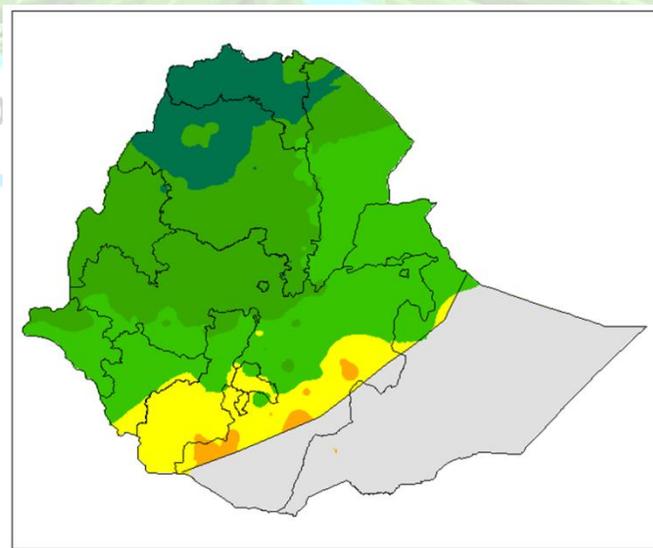
ክርታ 30 የጁን ወቅት የረጅም ጊዜ አማካይ የዝናብ ድርሻ በ %

ክርታ 31 የጁላይ ወቅት የረጅም ጊዜ አማካይ የዝናብ ድርሻ በ %

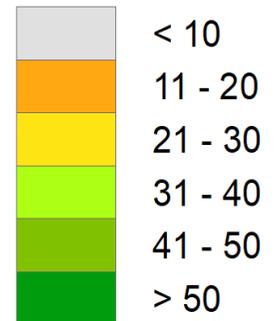


ክርታ 32 የኦገስት ወቅት የረጅም ጊዜ አማካይ የዝናብ ድርሻ በ %

ክርታ 33 የሴፕቴምበር ወቅት የረጅም ጊዜ አማካይ የዝናብ ድርሻ በ %

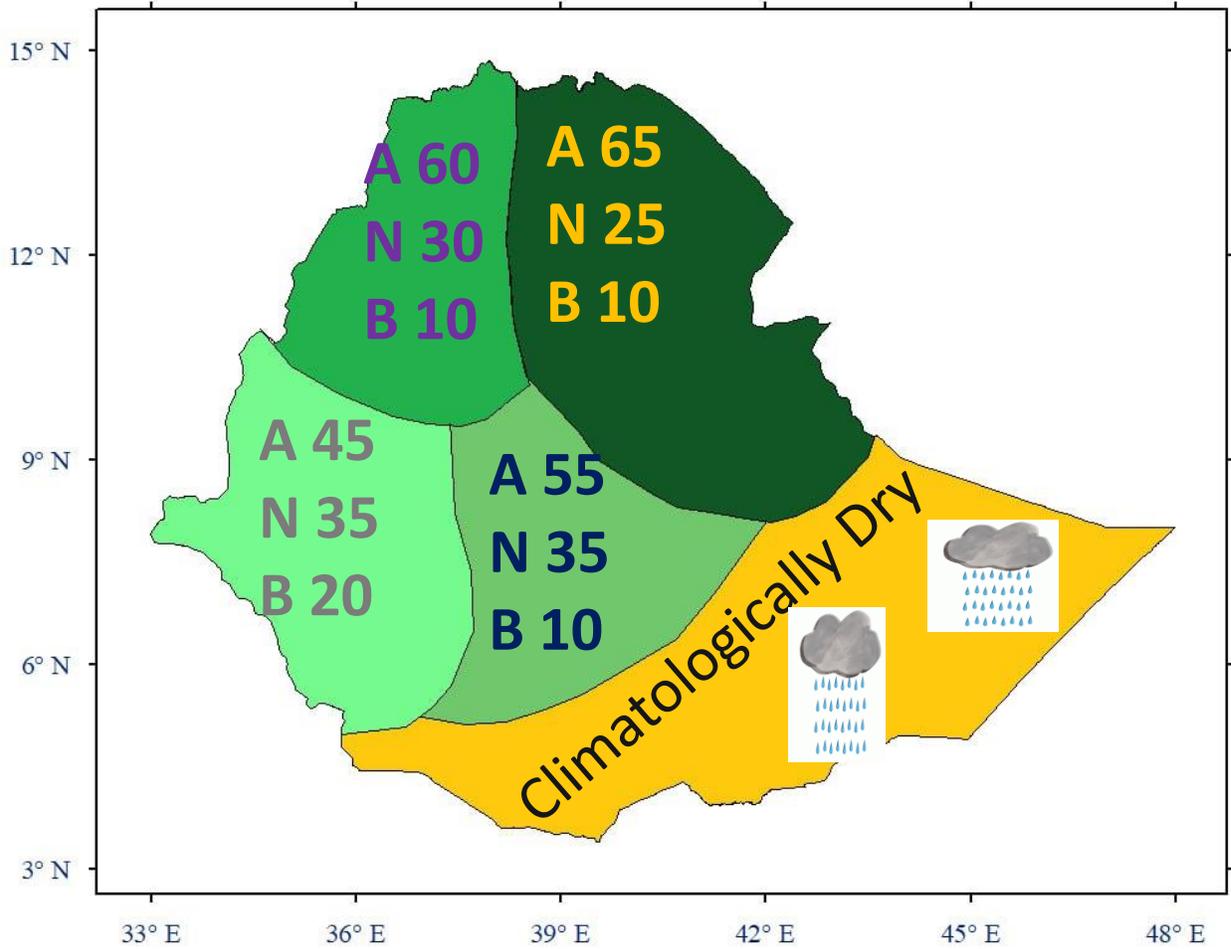


የክረምት ወቅት የረጅም ጊዜ አማካይ የዝናብ ድርሻ በ %



ክርታ 34 የክረምት ወቅት የረጅም ጊዜ አማካይ የዝናብ ድርሻ በ %

እ.ኤ.አ የ2025 የክረምት ወቅት የዝናብ ትንበያ ተርጓሚ



ካርታ 4 እ.ኤ.አ በ2025 በክረምት ወቅት በተለያዩ የሀገሪቱ ክፍሎች ላይ የሚጠበቀው የዝናብ መጠን በመደበኛ ሁኔታ ከሚኖረው የዝናብ መጠን ጋር በማነፃፀር የመኖር ዕድሉ በመቶኛ

Ethiopian Meteorology Institute



ምዕራፍ ሶስት

3.1 2025 የበልግ ወቅት የነበረው የአየር ጠባይ በግብርና ስራ እንቅስቃሴ ላይ ያሳደረው ተፅዕኖ

እ.ኤ.አ ባሳለፍነው የልግ 2025 ወቅት የነበረውን የእርጥበት አጀማመር፣ መጠንና ስርጭት ስንመለከት በተለይም በፌብረዋሪ በአብዛኛው የሀገሪቱ አካባቢዎች ላይ ደረቃማ የአየር ጠባይ ተስተዋወቀ። ምንም እንኳን የነበረው ደረቅ ሁኔታ የበልግ ወቅት የእርሻ እንቅስቃሴን ቀድመው ለሚጀምሩ አካባቢዎች በተወሰነ መልኩ አሉታዊ ተጽዕኖ ቢኖረውም በበጋ ወቅት በመስኖ የሚለሙና የደረሱ ሰብሎችን ለመሰብሰብ አዎንታዊ ሚና ነበረው። ሆኖም ከፌብረዋሪ በኋላ በነበሩት ተከታታይ የበልግ ወራቶች በአብዛኛው የበልግ አብቃይም የሀገሪቱ ክፍሎች ላይ በመጠንም ሆነ በስርጭት ረገድ የነበረው እርጥበት የማሳ ዝግጅት ለማከናወንም ሆነ ዘር ለመዝራት አዎንታዊ ሚና የነበረው ሲሆን እንዲሁም ቀደም ብለው ለተዘሩ የበልግ ሰብሎች፣ ለቋሚ ተክሎችና ለጓሮ አትክልቶች የውሃ ፍላጎት መሟላት አዎንታዊ ሚና ነበረው። እንዲሁም ለአርብቶ አደሮችና ከፊል አርብቶ አደር አካባቢዎች ለመጠጥ ውሃና ለግጦሽ ሳር አቅርቦት ጠቀሜታ የነበረው ሲሆን በተለይም የGui/Genna ዝናብ በሚጠበቅባቸው የደቡብ እና የደቡብ ምስራቅ አርብቶ አደሮችና ከፊል አርብቶ አደር አካባቢዎች የበልግ ወቅት አዝዕቶችን ለመዝራት በጎ ጎን ነበረው። በተጨማሪም ከኤፕሪል ወር ጀምሮ ወደ ምዕራብ አጋማሽ የሀገሪቱ ክፍሎች ተስፋፍቶ የነበረው እርጥበት የረጅም ጊዜ ሰብሎችን ለመዝራት የማሳ ዝግጅት ለማከናወንና አመቺ ሁኔታን የፈጠረ ነበር። በሌላም በኩል በአንዳንድ የሀገሪቱ ሥፍራዎች ላይ በ24 ሰዓት ውስጥ መጠኑ ከ30 ሚ.ሜ የበለጠ ከባድ ዝናብ የተመዘገበባቸው ሲሆን ይህም ሁኔታ እርጥበት አጠር ለሆኑት አካባቢዎች የዝናብ ውሃን ለማሰባሰብና ለማከማቸት መልካም አጋጣሚን የፈጠረ ነበረ። በአንጻሩ ግን በተወሰኑ የሀገሪቱ አካባቢዎች የነበረው ከባድ ዝናብና ቅጽበታዊ ጎርፍ ያስከተለ ሲሆን ይህም በሰብሎች በሰው እና በንብረት ላይ መጠነኛ ጉዳት አስከትሏል። በአንጻሩ ግን በአብዛኛ አፋርና ሰሜን ሶማሌ አካባቢዎች ላይ የእርጥበት እጥረት የነበረ ሲሆን ይህም በአርብቶ አደሩ አካባቢ የእንሰሳት መኖርና የመጠጥ ውሃ አቅርቦት ላይ አሉታዊ ተፅዕኖ ነበረው (ካርታ 5) ።

3.2 በ2025 የበልግ ወቅት የነበረው የአየር ጠባይ በውሃው ዘርፍ ላይ ያሳደረው ተፅዕኖ

ባለፉት በልግ ወራት በአሞ ጊቤ፣ ስምጥ ሸለቆ፣ ባሮ አኮቦ፣ ገናሌ ዳዋ፣ በላይኛው እና መካከለኛው አባይ፣ ዋቤ ሸበሌ እና አዋሽ ተፋሰሶች ከመጠነኛ እርጥበት እስከ ከፍተኛ እርጥበት ነበራቸው። በአጠቃላይ በልግ 2025 በአብዛኛው የበልግ እርጥበት ተጠቃሚ ተፋሰሶች ላይ የነበረው የእርጥበት ሁኔታ ለገፀ ምድርም ሆነ ለከርሰ መድር ውሃ ሀብት መጎልበት አዎንታዊ ጎን እንደ ነበረው የተተነተኑ የውሃ ሚቲዎሮሎጂ መረጃዎች ያመለክታሉ። ከዚህም ጋር ተያይዞ አብዛኛዎቹ ግድቦች የያዙት ውሃ ከረጅም ጊዜ አማካይ አንጻር ሲታይ ከአማካይ በላይ እና የተቀራረበ ውሃ እንዲይዙ ያስቻለ ነበር። በሌላ በኩል አልፎ አልፎ በነበረው ከባድ ዝናብ ቅፅበታዊ ጎረፍ ተከስቶ የነበረ ሲሆን በተለያም በማርች ወር በላይኛው አዋሽ በአዲስ አበባ ቦሌ ክፍለ ከተማ ከወንዝ ሙላት ጋር ተያይዞ በጉብረት ላይ መጠነኛ ጉዳት አድርጏል። በተጨማሪም በሜይ የመጀመርያ አስር ቀን በላይኛው አሞ ጊቤ በሀድያ ዞን ሻሾጎ ወረዳ ቀፎ ወንዝ ሞልቶ በሰብሎች ላይ ጉዳት አድርጎ ነበር። እንደዚሁ በዚህ ሜይ መጀመሪያ አስር ቀን በታችኛው ስምጥ ሸለቆ በኮንሶ ዞን በተከሰተ ቅጽበታዊ ጎርፌ በህይወት ላይ ጉዳት እንዳደረሰ ከመስክ የተሰበሰቡ መረጃዎች ያሳያሉ (ካርታ 6) ።

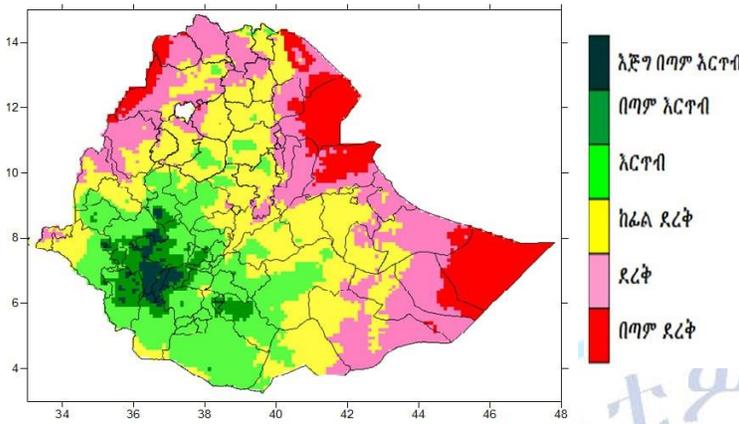
3.3 የበልግ 2025 ወቅት የአየር ጠባይ በጤናው ዘርፍ ላይ ያሳደረው ተጽዕኖ

ባሳለፍነው የበልግ 2025 ወቅት በተለይም በማርች ወር ላይ የምዕራብ እና የደቡብ አሮሚያ ዞኖች፣ የደቡብ ሱማሌ፣ ምስራቃዊ ጋምቤላ፣ የደቡብ ምዕራብ ኢትዮጵያ፣ የደቡብ ኢትዮጵያ እና የሲዳማ ክልል በተወሰኑ አካባቢዎች ላይ ለወባ ትንኝ መራባት በዝቅተኛ ደረጃ የሚመደብ ምቹ የአየር ጠባይ የነበረ ሲሆን በኤፕሪል እና በሜይ ወራቶች ላይ ግን በተለይም በአብዛኛው አሮሚያ፣ ደቡብ ምዕራብ ኢትዮጵያ፣ ደቡብ ኢትዮጵያ፣ ጋምቤላ፣ ቤንሻንጉል ጉሙዝ፣ ሲዳማ፣ ማዕከላዊ ኢትዮጵያ እና የሱማሌ ክልል አካባቢዎች ላይ ለወባ ትንኝ መፈጠር እና ስርጭት ከዝቅተኛ እስከ መካከለኛ ደረጃ ምቹ የአየር ሁኔታ ነበራቸው (ካርታ 7)።

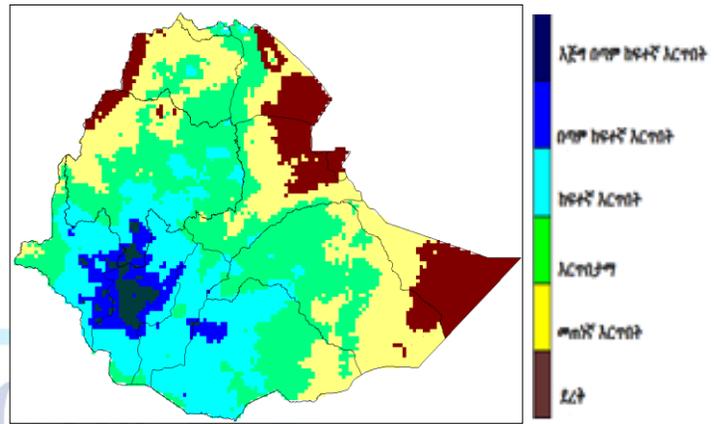
በሌላ በኩል ባሳለፈው የበልግ ወራት የነበረው የሙቀት ተፅዕኖ በአብዛኛው የሃገሪቱ ክፍሎች ለሰውም (ካርታ 8) ሆነ ለእንስሳት ተስማሚ እንደነበረ የተተነተኑ የጤና ሚቲዎሮሎጂ መረጃዎች ያመለክታሉ። ሆኖም ግን በተወሰኑ የጋምቤላ፣ የአፋር፣ የደቡብ ኢትዮጵያ፣ የደቡብ እና የሰሜን ሱማሌ፣ የቤንሻንጉል ጉሙዝ እና አጎራባች የምዕራብ

የግብርና፣ ዉሃ፣ ጤና ዘርፍ የበልግ 2025 ዓ.ም ወቅት እንቅስቃሴ ግምገማ

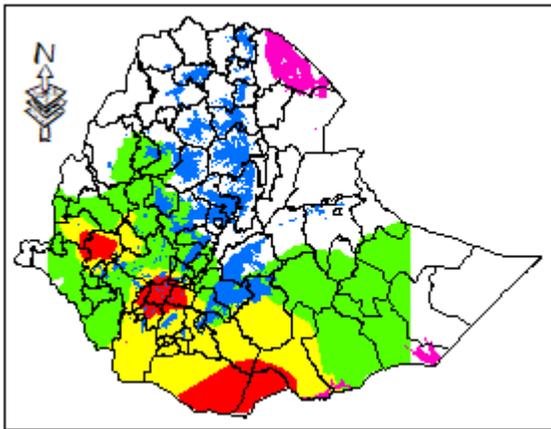
አማራ ዝቅተኛ ቦታዎች ላይ ከፍተኛ የሆነ አስጨናቂ የሙቀት ሁኔታ የነበር በመሆኑ በሰዎችም ሆነ በእንስሳት ጤንነት ላይ አሉታዊ ጎን ነበረው (ካርታ 9) ::



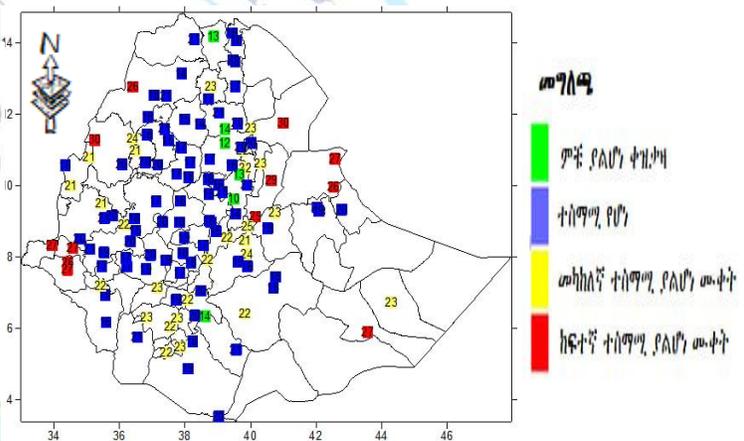
ካርታ 5 እ.ኤ.አ ከፌብሩዌሪ እስከ ሚያ 2025 የነበረው እርጥበት ሁኔታ



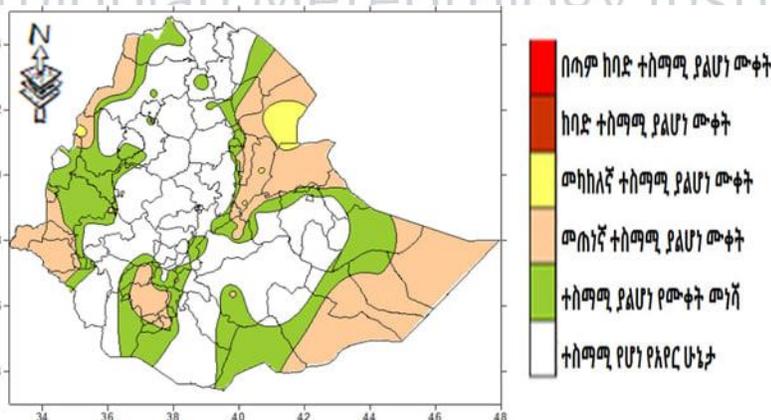
ካርታ-6 እ.ኤ.አ ከፌብሩዌሪ እስከ ሚያ 2025 የገጸ ምደር የውኃ ፍሰት ሁኔታ



ካርታ 7: ከፌብሩዌሪ እስከ ሚያ 2025 ለወቅ በሽታ መፈጠርና መስፋፋት ምቹ የነበሩ አካባቢዎች



ካርታ-8 : ከፌብሩዌሪ እስከ ሚያ 2025 የነበረው የአየር ጣይ በስጫ ልጅ እንቅስቃሴ ያሳደረገው ተጽዕኖ



ካርታ-9 : ከፌብሩዌሪ እስከ ሚያ 2025 የነበረው የአየር ጣይ በእንስሳት ጤንነት ያሳደረገው ተጽዕኖ

ምዕራፍ አራት

4.1 በክረምት 2025 ወቅት የሚኖረው የአየር ጠባይ በግብርናው እንቅስቃሴ ላይ ሊያሳድር የሚችለው ተፅዕኖ

በመደበኛ ሁኔታ የክረምት ወቅት በአብዛኛው የመኸር አብቃይ በሆኑ አካባቢዎች የእርጥበት ሁኔታው የሚሰፋፋበት ወቅት ሲሆን፤ ከዚህ ጋር ተያይዞ በብዙዎቹ የሀገሪቱ አካባቢዎች የግብርና እንቅስቃሴ በስፋት የሚከናወንበት ጊዜ ነው። ምንም እንኳን በደቡብና የደቡብ ምዕራብ የመኸር ሰብል አብቃይ አካባቢዎች ላይ የእርሻ ስራ እንቅስቃሴ አስቀድሞ በበልግ ወቅት የተጀመረ ቢሆንም በሌሎች የመኸር አብቃይ አካባቢዎች አርሶ አደሮች ማሳቸውን የሚያዘጋጁበትና በተለያዩ የሰብል አይነቶች የሚሸፍኑበት ወቅት ነው። አስቀድመው በኤፕሪልና ሜይ ለተዘሩትና በተለያዩ የእድገት ደረጃ ላይ ለሚገኙት የረጅም ጊዜ ሰብሎች ላሉበት ደረጃ የሚያስፈልጋቸውን ውሃ በቂ በሆነ መልኩ የሚያገኙበት ጊዜ ነው። እንዲሁም እርጥበት አጠር የሆኑ አካባቢዎችም የዝናብ ውሃን ለማከማቸት መልካም አጋጣሚዎችን የሚያገኙበትና የክረምት ዝናብ ተጠቃሚ በሆኑ አካባቢዎች ለሚከናወኑ የእንስሳት እርባታ የግጦሽ ሳርና የመጠጥ ውሃ አቅርቦት ምቹ ሁኔታዎች የሚኖሩበት ጊዜ ከመሆኑ አንጻር የክረምት ወቅት በግብርና ስራ እንቅስቃሴ ላይ የሚኖረው ድርሻ ከፍተኛ በመሆኑ በተለይም በእርሻ ስራ እንቅስቃሴ ላይ ሊከሰቱ የሚችሉትን አሉታዊም ሆነ አዎንታዊ ተፅዕኖዎች አስቀድሞ መተንበይ የቅድመ ዝግጅት ተግባራትን ለማከናወን ጠቀሜታው የጎላ ነው።

በሚቀጥለው የክረምት ወቅት የእርጥብቱ አጀማመር በተለይም በደቡብ ምዕራብና በምዕራብ የሀገሪቱ አካባቢዎች ላይ ቀድሞ እንደሚጀምርና በአብዛኛው የክረምት ተጠቃሚ አካባቢዎች ላይ ደግሞ መደበኛ ፈሩን ተከትሎ እንደሚገባ ይጠበቃል። ይህም ሁኔታ በተለመደው ወቅት የማሳ ዝግጅት ለማድረግና የተለያዩ የመኸር ሰብሎችን በወቅቱ ለመዝራት አስቸይ ሁኔታ እንደሚፈጥር የሚጠበቅ ሲሆን በተጨማሪም ዕድገታቸውን ላልጨረሱና በተለያዩ የዕድገት ደረጃ ላይ ለሚገኙ የበልግ ሰብሎችም ሆነ በኤፕሪልና ሜይ ላይ ተዘርተው ለነበሩት የረጅም ጊዜ የመኸር ሰብሎች፣ ለቋሚ ተክሎች የውሃ ፍላጎት መሟላትም ሆነ የወቅቱ ዝናብ ተጠቃሚ ለሆኑት በምስራቅና በሰሜን ምስራቅ ለሚገኙ አርብቶ አደርና ከፊል አርብቶ አደሮች ለግጦሽ ሣርና ለመጠጥ ውሃ አቅርቦት መሟላትና የሚገኘውን ውሃ ለማሰባሰብና ለማከማቸት የሚያስችሉ ተግባራትን ለማከናወን የጎላ አዎንታዊ ሚና ይኖረዋል።

የግብርና፣ ዉሃ፣ ጤና ዘርፍ የክረምት 2025 ዓ.ም ወቅት እንቅስቃሴ አዝማሚያ

በአጠቃላይ በመጨረሻው ክረምት በአብዛኛው የመካከለኛው እና የደቡብ ትግራይ፣ አፋር፣ ምስራቅ አማራ፣ ሰሜን ሶማሌ፣ የምስራቅ የሃገሪቱ ክፍሎች በተጨማሪም የምዕራብ ትግራይ፣ ምዕራብ አማራ፣ ቤንሻንጉል ጉምዝ፣ ምዕራብ ኦሮሚያ፣ ጋምቤላ እና የደቡብ ምእራብ ኢትዮጵያ ክልል አካባቢዎች ላይ የሚጠበቀው ከመደበኛ በላይ የሆነ እርጥበት የሰብሎችን የውሃ ፍላጎት ከማሟላትና ምርትና ምርታማነትን ከማሳደግ አንጻር አዎንታዊ ሚና ይኖረዋል። በአንጻሩ ግን የአፈር ውስጥ እርጥበት መብዛትንና በማሳዎች ላይ የውሃ መተኛትን ሊያስከትል ከመቻሉም በላይ ከከባድ ዝናብ ጋር ተያይዞ የአፈር መሸርሸርና የመሬት መንሸራተት ሊያስከትል እንደሚችል ግንዛቤ መውሰድ ያስፈልጋል። በተጨማሪም የአረም መስፋፋትና ከእርጥበት መብዛት ጋር የተያያዙ የሰብል በሽታዎች ሊከሰት ስለሚችል አርሶ አደሮችም ሆኑ የሚመለከታቸው አካላት ስጋቶችን ለመቀነስ የሚያስችሉ የተለዩ ተግባራትን ከወዲሁ ማከናወን ያስፈልጋል። በተለይም የውሃ መብዛትን ሊቋቋሙ የሚችሉ ሰብሎችን ከወዲሁ ማዘጋጀት፣ ነባር የውሃ መፋሰሻ ቦቶችን ማፅዳትና እንደ አስፈላጊነቱም አዳዲስ የውሃ መፋሰሻ ቦቶችን አስቀድሞ ማዘጋጀት እና የአረምና የሰብል በሽታን ለመከላከል የሚያስችሉ ዝግጅቶችን ከወዲሁ ትኩረት ሰጥቶ ማከናወን ያስፈልጋል።

በሌላ መልኩ የምዕራብ እና የመካከለኛው የሀገሪቱ አካባቢዎች ላይ መደበኛና ከመደበኛ በላይ የሆነ እርጥበት ሊኖራቸው የሚችል ሲሆን ይህም ሁኔታ እነዚህ አካባቢዎች በአብዛኛው በተለምዶ የሚያገኙትን የእርጥበት መጠን ሊኖራቸው እንደሚችል ይጠበቃል። በመሆኑ አርሶ አደሮች በተለመደው መልኩ የእርሻ ተግባራትን ለማከናወን የሚያስችል ሁኔታ እንደሚኖራቸው ተገንዝበው ለዚህ ዝግጅት እንዲያደርጉ ይመከራሉ። በተለይም ከላይ በተጠቀሱት ቆላማ አካባቢዎች የሚያገኙትን መደበኛና ከመደበኛ በላይ የሆነ እርጥበት ዝናብ በመሰብሰብና በማካማቸት በመካከል ሊከሰቱ ከሚችሉ ደረቅ ሰሞናት ጋር የተያያዙ የውሃ እጥረትን ለመቀነስ የሚያስችሉ ተግባራትን ማከናወን ይጠበቅባቸዋል። እንዲሁም በአወጣጥ ረገድ በምዕራብ፣ መካከለኛው፣ ምስራቅ እና በሰሜን ምስራቅ የሀገሪቱ አካባቢዎች የሚዘገይ ሲሆን በሌሎች እርጥበት ተጠቃሚ አካባቢዎች ላይ ደግሞ መደበኛ ፈሩን ተከትሎ ከመውጣቱ ጋር የሚኖረው ቀጣይነት ያለው የእርጥበት ሁኔታ በክረምት ወቅት መጨረሻ በአፈር ውስጥ በተከማቸው እርጥበት በመታገዝ በደጋማው አካባቢዎች ላይ ለሚዘሩ የጥራጥሬ ሰብሎች በተሟላ ሁኔታ የውሃ ፍላጎታቸውን እንዲያሟሉ አመቺ ሁኔታን ይፈጥራል።

በመደበኛ ሁኔታ የክረምት ወቅት ዝናብ ተጠቃሚ ባልሆኑት የደቡብ እና የደቡብ ምስራቅ አርብቶ አደር እና ከፊል አርብቶ አደር አካባቢዎች በክረምት የመጨረሻ

ወራቶች የሚኖረው እርጥበት በአግባቡ መጠቀምና የሚመለከታቸው አካላት አስፈላጊውን ትኩረት መስጠት ያስፈልጋል። በአጠቃላይ የክረምቱ የአየር ጠባይ ትንበያ ላይ በተጠቀሱት ክልሎችና የክልሉ ዞኖች መሰረት ከመደበኛው ጋር በንፅፅር የሚጠበቀውን እርጥበት ከግንዛቤ ውስጥ በማስገባት ከላይ የተገለፁትን የግብርና-ሚቲዎሮሎጂ ምክረ ሀሳቦች ተግባራዊ በማድረግ ምርታማነትን ለማሳደግ የሚያስችል የቅድመ ዝግጅት ስራዎችን ማከናወን ያስፈልጋል።

4.2 በክረምት 2025 ወቅት የሚጠበቀው የአየር ጠባይ በውሃው ዘርፍ እንቅስቃሴ ላይ ሊያሳድር የሚችለው ተፅዕኖ

በመደበኛ ሁኔታ የክረምት ወቅት ለአብዛኛዎቹ የሀገራችን ተፋሰሶች ከፍተኛ የገጸ ምድር የውሃ ፍሰት የሚገኙበት ወቅት ሲሆን በተለይም ተከኤ፣ አባይ፣ ባሮአኮቦ፣ አዋሽ፣ አፋር ደናክል፣ የላይኛው እና የመካከለኛው አሞ ጊቤ፣ ስምጥ ሸለቆ እንዲሁም የላይኛዎቹ ገናሌደዋ፣ ዋቤ ሸበሌ እና አጋዴን ከዓመታዊ የውኃ ድርሻ ከፍተኛውን መጠን የሚያገኙት በክረምት ወቅት ሲሆን የተቀሩት የታችኞቹ ተፋሰሶች ግን ደረቃማ የውሃ ስርጭት ስር ይቆያሉ። በአጠቃላይ የውሩን የውሃ ስርጭት በሀምሌና በነሃሴ ወር ከፍተኛ የገጸ ምድር የውሃ ፍሰት ያገኛሉ። በሌላ በኩል ተተደጋጋሚነት ካለው ከፍተኛ የዝናብ ስርጭት ጋር ተያይዞ የጎርፍ ተጋላጭ በሆኑ ተፋሰሶች ላይ የቅጽበታዊ የጎርፍ ክስተትም ሆነ የወንዝ ሙላት በተለይም ከክረምቱ አጋማሽ ወራት በኋላ የሚስፋፋበት ወቅት ነው።

የዘንድሮውን የአየር ጠባይ ትንበያ ለአብዛኛዎቹ የክረምት ተጠቃሚ በሆኑ የሀገራችን ተፋሰሶች ላይ መደበኛ እና ከመደበኛ በላይ የሆነ የዝናብ ስርጭት ያገኛሉ። በዚህም መሰረት በአብዛኛው አፋር ደናክል፣ የመካከለኛውና ታችኞቹ የአዋሽ እና የላይኛው አጋዴን ከመደበኛ በላይ እንዲሁም የተቀሩት የክረምት ተጠቃሚ በሆኑ የሀገራችን ተፋሰሶች ላይ መደበኛ እና ከመደበኛ በላይ የሆነ የዝናብ ስርጭት ይኖራቸዋል። ይህም ሁኔታ የገጸ ምድርም ሆነ የከርስ ምድር የውሃ ሀብትን ማለትም የወንዞችን፣ የተለያዩ መጠን ያላቸው ኩሬዎች፣ ሀይቆች፣ እንዲሁም የተፈጥሮም ሆነ የሰው ሰራሽ ግድቦችን የውሃ መጠን ያጎለብታል። ይህም ሁኔታ ሀገራዊ ሃይል የማመንጨት አቅምን ያሳድጋል፣ ንጹህ የመጠጥ ውኃ አቅርቦትን ያሻሽላል እንዲሁም ከጣሪያም ሆነ ከከፍታ ቦታዎች የሚገኘውን የዝናብ ውኃ ለማሰባሰብ እና ለማከማቸት ሰፊ ዕድል እንዲኖር ያስችላል።

የግብርና፣ ዉሃ፣ ጤና ዘርፍ የክረምት 2025 ዓ.ም ወቅት እንቅስቃሴ አዝማሚያ

በአንጻሩ ግን በአብዛኛው የሀገራችን የጎርፍ ተጋላጭ በሆኑ ተፋሰሶች ላይ ቅጽበታዊ ጎር በስፋት ሊከሰት ይችላል። በተጨማሪም በከተማ አካባቢ ተከታታይነት ያለውና ሰፊ ቦታዎችን የሸፈነ የጎርፍ ክስተቶች ሊከሰት ይችላል። በተጨማሪም በላይኛዎቹ ተፋሰሶች ላይ ተተደጋጋሚ የሆነ ከፍተኛ የዝናብ ስርጭት የሚኖር ሲሆን ይህም የጎርፍ ተጋላጭ በሆኑ ቦታችኛዎቹ ማለትም በባሮአኮ፣ በኦሞግቤ፣ በአዋሽ፣ በገናሌደዋ፣ በዋቤ ሸበሌ እና በአጋዴን ተፋሰሶች ላይ የጎር ክስተት ሊኖር ይችላል። በአጠቃላይ የሚጠበቀው ከፍተኛ መጠን ያለው እርጥበት የሚኖረው አዎንታዊ አስተዋጽኦ እንደተጠበቀ ሆኖ ነገር ግን ከጎርፍ ክስተት ጋር ተያይዞ የንብረት መውደም፣ የመሰረተ ልማት ጉዳት፣ የሰዎች መፈናቀል እንዲሁም በከተማ አካባቢዎችም በመንገዶች ላይ የውኃ መተኛትና የትራፊክ ፍሰቱ ላይ ተደጋጋሚ ተግዳሮት ሊኖር ይችላል። በመሆኑም ያሉትን መልካም አጋጣሚዎች አልቆ ለመጠቀም ከሚደረግ የቅድመ ዝግጅት ጎን ለጎን የጎርፍ ስጋትን አስቀድሞ ለመለየት የገድቦችንና የወንዞችን የውኃ ከፊታ በቅርበት ክትትል ማድረግ፣ ለጎርፍ ተጋላጭ በሆኑ አካባቢዎች የድንገተኛ አደጋ መከላከያ የሚያገለግሉ የአሸዋ ከረጢት፣ የውሃ ፓምፖችና ጊዜያዊ መጠለያ አቅርቦቶችን አስቀድመው ማዘጋጀት፣ ከጎርፍ ክስተት ጋር ተያይዞ ሊፈጠር የሚችለውን የውሃ ወለድ በሽታ ስጋቶች ለመከላከል የሚያስችል ዝግጅትና ግንዛቤ ማሳደግ፣ የውሃ ማጠራቀሚያ ግድቦች ከደለል የጸዳ መሆኑን እና የዝናብ ውኃን ለማከማቸት ማስቻል እንዲሁም በአስር ቀንና በወር የሚሰጡ የውኃ ሚቲዎሮሎጂ ትንበያና ምክረ ሃሳቦችን መከታተል በአጽንኦት ይመከራል።

4.3 በክረምት 2025 ወቅት የሚኖረው የአየር ጠባይ በጤናው ዘርፍ ላይ ሊያሳድር የሚችለው የተፅዕኖ

በመጨረሻው ክረምት 2025 ወቅት በዝቅተኛ እና መካከለኛ መልከዓ ምድራዊ ከፍታ ባላቸው በምዕራብ፣ በመካከለኛውና በምሥራቅ ኦሮሚያ ክልል፣ በድሬዳዋና ሀረር ክልል፣ በደቡብ እና ደቡብ ምዕራብ ኢትዮጵያ ክልል፣ በሲዳማና በመካከለኛው ኢትዮጵያ ክልል፣ በጋምቤላ ክልል፣ በቤንሻንጉል ጉሙዝ ክልል፣ በአማራ ክልል፣ በትግራይ ክልል እና በደቡባዊ አፋር ክልል ለወባ ትንኝ በሚተላለፉ በሽታ ምቹ የአየር ሁኔታ የሚኖር ቢሆንም ሆኖም የሚጠበቀው ከፍተኛና ተከታታይነት ያለው እርጥበት በክረምት ወራት ከጥቂት ቆላማ ባህሪ ካላቸው የተወሰኑ የሁገሪቱ አካባቢዎች በስተቀር የወባ ትንኝ የመራባት እደጋ ዝቅተኛ እንደሚሆን ይጠበቃል። ሆኖም በቀጣይ ክረምት በአብዛኛው የሀገራችን ክፍል ላይ ከመደበኛ በላይ ዝናብ ስለሚጠበቅ ከጎርፍ ክስተት ጋር ተያይዞ እንደ ኮሌራ የመሳሰሉ

የግብርና፣ ዉሃ፣ ጤና ዘርፍ የክረምት 2025 ዓ.ም ወቅት እንቅስቃሴ አዝማሚያ

የውኃ ወለድ በሽታዎች መስፋፋት ከፍተኛ አስተዋጽኦ ሊኖረው ስለሚችል የሚመለከተው አካላትም ሆነ ማህበረሰቡ ተገቢውን ይቅድመ ጥንቃቄ ዝግጅት ከወዲዲ ማድረግ ያስፈልጋል። በተጨማሪም የመጨው ክረምት ለወባ ትንኝ መራቢያ ምቹ አርጥበት የሚኖርበት ወቅት በመሆኑ በተለይም የወባ በሽታ ስጋት ያለባቸው የሰሜንና የምዕራብ አጋማሽ ድንበር ቦታዎች ላይ የቅድመ ጥንቃቄ ስራዎች በትኩረት ማከናወን ያስፈልጋል። በሌላ በኩል ደግሞ የክረምቱ ተጽዕኖ በቀጣይ በጋ ወቅትም ከፍተኛ የወባ ስጋት የሚፈጥር ስለሆነ ለወባ ተጋላጭ በሆኑ አካባቢዎች ላይ የሚመለከታቸው አካላትም ሆኑ ህብረተሰቡ ከፍተኛ ዝግጅትና ቅድመ ጥንቃቄ እንዲያደርጉ ይመከራሉ።

በሌላ በኩል በመጨው ክረምት የሚጠበቀው የከፍተኛ ሙቀትና ወበቃማነት በተለይም ከጁን እስክ ጁላይ አጋማሽ ድረስ በተወሰኑ በአፋርና በደቡባዊ ሶማሌ ክልል ዝቅተኛ ቦታዎች ላይ ከፍተኛ ጫና ሊኖረው ስለሚችል፣ ከወዲሁ የቅድመ ጥንቃቄ ስራዎቻችን መተግበር ያስፈልጋል።



የኢንስቲትዩቱ ዓላማ፣ ራዕይ፣ ተልዕኮ እና እሴቶች

የኢንስቲትዩቱ ራዕይ

ለኢትዮጵያ ማህበራዊና ዘላቂ ኢኮኖሚያዊ ልማት እና ከአየር ሁኔታና ጸባይ ጋር የተያያዙ አደጋዎችን ለመከላከል ጉልህ አስተዋፅኦ የሚያደረግ ዓለም-አቀፍ ደረጃን የጠበቀ የሚዎሮሎጂ አገልግሎት የሚሰጥ ተቋም ሆኖ ማየት፤

የኢንስቲትዩቱ ተልዕኮ

የከባቢ አየር መረጃዎችን በማሰባሰብ፣ በማደራጀት፣ በመተንተንና በማጥናት ለአገሪቱ የልማት እንቅስቃሴዎች ለእርሻ፣ ለውሃ፣ ለትራንስፖርት፣ ለዲዛይን፣ ኮንስትራክሽን እና ለህይወትና ንብረት መጠበቅ እገዛ የሚያደርግ የሚቲዎሮሎጂ አገልግሎት መስጠት፤

የኢንስቲትዩቱ ዕሴቶች

- ✚ ጥራት ያለው ወቅታዊና አስተማማኝ የሆነ የሚቲዎሮሎጂ መረጃ የአገልግሎታችን መለያ ነው።
- ✚ በቡድን መስራትና ለሙያችን ታማኝ መሆን መመሪያችን ነው።
- ✚ የአየር ሁኔታና ጠባይ ተፅዕኖዎችን አስቀድሞ መተንበይ የብቃታችን መለኪያ ነው።

የኢንስቲትዩቱ ዓላማ

ኢንስቲትዩቱ ሲቋቋም የሚከተሉት ዓላማዎች ተሰጥተውታል።

- ✚ የሚቲዎሮሎጂ አገልግሎት መስጠት
- ✚ አየር እንዳይበከል መቆጣጠርና የተፈጥሮ ሚዛኑም እንዳይዛባ መጠበቅ እና
- ✚ ኢትዮጵያ ሚቲዎሮሎጂን በሚመለከት ረገድ በዓለም አቀፍ ስምምነቶች መሠረት ያለባትን ግዴታ በተሻለ አኳኝን መወጣት ናቸው።

ማስታወሻ

- ✚ በዚህ መጽሔት ውስጥ የተጠቀሰው የጊዜ አቆጣጠር እንደ አውሮፓውያን አቆጣጠር መሆኑን እንገልጻለን።
- ✚ በየጊዜው እየተሻሻሉ የሚወጡ መረጃዎች በኢንስቲትዩቱ ድህረ ገፅ ላይ ማግኘት ይቻላል።

የተቋሙ ስልክ +251 115 538 394

ደህረ ገጽ www.ethiomet.gov.et Email emi@ethiomet.gov.et